

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

ADALET KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

5'inci Toplantı
4 Haziran 2020 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 128 Milletvekilinin; Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2735)

ADALET KOMİSYONU

5'inci Toplantı

4 Haziran 2020 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Adalet Komisyonu saat 10.37'de açıldı.

İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 128 Milletvekilinin; Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2735), maddeleri üzerindeki görüşmeleri de tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 13.08'de toplantıya son verildi.

4 Haziran 2020 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.37

BAŞKAN: Hakkı KÖYLÜ (Kastamonu)

BAŞKAN VEKİLİ: Yılmaz TUNÇ (Bartın)

SÖZCÜ: Gülay SAMANCI (Konya)

KÂTİP: Belgin UYGUR (Balıkesir)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Değerli komisyon üyelerimiz, değerli katılımcılar, toplantımızı açıyorum. (x)

Hepiniz hoş geldiniz.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 128 Milletvekilinin; Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2735)(xx)***

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – 40'ıncı maddeye kadar gelmiştik, 40'ıncı maddede kaldık, dün itibarıyla.

Şimdi, 40'ıncı maddeyi okutuyorum.

Buyurun:

MADDE 40- 6100 sayılı Kanunun 362 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki bent eklenmiştir.

“c) Yargı çevresi içinde bulunan ilk derece mahkemelerinin görev ve yetkisi hakkında verilen kararlar ile yargı yeri belirlenmesine ilişkin kararlar.

“g) 353 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında verilen kararlar.”

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – 40'ıncı maddede iki adet önerge var, önergelerden önce söz talepleri var.

Sayın Antmen, buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi burada özellikle istinafla ilgili olarak görev ve yetki hakkındaki kararlar sanıyorum temyiz dışı bırakılıyor. Burada adil yargılanma hakkı anlamında istinaf kararlarındaki görev ve yetkinin de belki temyiz hakkına dâhil edilmesi gelebilir kanısındayım.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Erel, buyurun.

AYHAN EREL (Aksaray) – Teşekkür ediyorum, Sayın Başkanım.

* Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

** (2/2735) esas numaralı Kanun Teklifi Komisyonun 3/6/2020 tarihli 4. toplantı Tutanağına eklidir.

Biz fıkra olarak buraya bir ekleme yapılmasını daha doğrusu 362/1-a bendinin... 40 bin lira şu anda, 2020’de de 72.070 lira olmuş. Bunun altında ki davalar temyizi kabil değil, temyiz yolu kapalı. Bu durum adil yargılama hakkının temini ve ilk defa verilen kararlarla ilgili belirli miktarlara karşı hükmün denetlenmesini talep etme yetkisini kısıtlamaktadır. Vatandaşın kafasında bazı soruların giderilmesine engel olacaktır.

Dolayısıyla biz bu hükmün kaldırılmasını ve vatandaş isterse temyiz yoluna gitme yolunun açılmasını uygun görüyoruz. Böylece hak arama özgürlüğünün kısıtlanmaması gerektiği düşüncesindeyiz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Önerge var iki adet, önergeleri okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Hukuk Muhakemeleri Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin 40’ıncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Alpay Antmen

Turan Aydoğan

Zeynel Emre

Mersin

İstanbul

İstanbul

Süleyman Bülbül

Rafet Zeybek

Tufan Köse

Aydın

Antalya

Çorum

Gerekçe:

İlgili madde teklifinde “merci tayini yargı yeri” denilmektedir. İstinafin görev ve yetki hakkındaki kararlarda temyiz yoluna istisna getirmesi olumsuzdur. Bu nedenle, bu maddenin teklif metninden çıkartılması doğru olacaktır.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Teklifi’nin 40’ıncı maddesine aşağıdaki bendin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Ayhan Erel

Hasan Subaşı

Aksaray

Antalya

“6100 sayılı Kanunun 362 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kanun metninden çıkarılmış ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.”

Gerekçe:

Aynı kanunun 362/1-a bendi gereğince miktar veya değeri 40 bin Türk lirasını geçmeyen davalara ilişkin bölge adliye mahkemesi kararlarına karşı temyiz yoluna başvurulamayacağı düzenlenmiştir. 40 bin Türk lirası olan sınır yeniden değerlendirme oranıyla her yıl güncellenmekte olup 2020 yılı için 72.070 Türk lirasına kadar olan davalar hakkında verilen kararlara karşı temyiz yolu kapalıdır. Söz konusu uygulama, adalete erişimi kısıtlamakta, adil yargılamayı zedelemektedir. Yargılama sürelerini kısaltmak için uygulanan bu hüküm yargılama adaletini olumsuz yönde etkileyerek miktara bağlamaktadır.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Hocam, bu, temyiz yolunun kapatılması, ilk derece mahkemelerinin görev ve yetkisine ilişkin,

bununla ilgili sizden bilgi alabilir miyiz?

PROF. DR. SERDAR KALE – Herkese merhaba, günaydın.

Şimdi, aslında, buradaki meseleyi 353'üncü maddeyle birlikte değerlendirmemiz gerekiyor. 353'üncü maddeye baktığımızda, bölge adliye mahkemelerinin görev ve yetkiye ilişkin kararlarının kesin olduğu söyleniyor. Yani eğer ilk derece mahkemesinin verdiği kararda görev ve yetki sorunu varsa bölge adliye mahkemesinin kesin bir şekilde bu görev ve yetki sorununu çözmesi lazım. Şöyle bir örnek verelim: İstanbul bölge adliye mahkemesi artık bu davanın Antalya'da görülmesi gerektiğini söylüyor, dosya Antalya'ya gidiyor ve Antalya'da görülüyor. Sonra, bir daha bu karara karşı yani göreve ve yetkiye ilişkin karara karşı Yargıtay yolunu açtığımızda, Yargıtay tekrar yetki meselesini gözden geçiriyor. “Aslında burada Antalya değil Diyarbakır mahkemeleri yetkilidir.” diyebilir. İşte, aslında çok da işin esasında etkili olmayan yani görev ve yetki meselesi çok çetrefilli bir mesele değil. Bunun bölge adliye mahkemesi tarafından kesin ve doğru bir şekilde çözümlenebilmesi mümkün aslında. Bunu tekrar Yargıtayın önüne getirmek, Yargıtay tarafından tartışılmasını sağlamak, bir daha esasa hiç girmeden Yargıtayın görev ve yetki konusunda karar vermesi ve kesin karar vermesini sağlamak işleri oldukça geciktiriyor. Şu andaki uygulama da birazcık bu yönde teşekkül etti, şekillendi.

Yani kısacası, bölge adliye mahkemelerinin görev ve yetkiye ilişkin kararlarının kesin olması, Yargıtayın bir daha bunu tartışmaması işin hızlandırılması bakımından doğru olacaktır çünkü esasa ilişkin bir mesele de yok ortada. Bölge adliye mahkemesi bu görev ve yetki meselesini kesinlikle net bir şekilde çözebilir. Tekrar, bir daha Yargıtayı bununla uğraştırmak ve zaman kaybına sebebiyet vermek mümkün olmamaktadır kanaatindeyim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Hocam, sağ olun.

AYHAN EREL (Aksaray) – Hocam bir saniye...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Pardon.

Sayın Erel...

AYHAN EREL (Aksaray) – Konu herhâlde yanlış anlaşıldı. Miktar yönünden yetki...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Yok, miktarı sormadık da biz Antmen'in endişesini sormuştuk.

Sayın Erel'in miktarla ilgili...

AYHAN EREL (Aksaray) – Şimdi, yerel mahkeme kararı BAM'a geldi, BAM o kararı ortadan kaldırdı ve diyelim ki karar istinafa gitmedi ve bu kesinleşti.

PROF. DR. SERDAR KALE – Kesinleşti, evet.

AYHAN EREL (Aksaray) – Dolayısıyla BAM'ın vermiş olduğu bu karar bir üst mahkeme tarafından irdelenemedi, incelenemedi ve dolayısıyla BAM'ın verdiği kararın doğru olup olmadığı hususunda vatandaşlarımızın kafasındaki soruyu giderme adına, en azından, BAM tarafından verilen ilk kararda böyle bir denetime tabi tutulması, adaletin daha işlevsel hâle gelmesini sağlar mı, böyle bir düşünceniz olabilir mi?

PROF. DR. SERDAR KALE – Sayın Vekilim, çok haklısınız, aslında bu, yargılama hukukunun ezelden beri tartışılan sorunlarından birisi, değere bağlı sistemin tercih edilip edilemeyeceği meselesi. Yani istinafta da biliyorsunuz, şu anda 4.400 liralık parasal sınır var, temyizde de 70 bin liraya yakın bir parasal sınır var. Şimdi, bu çok tartışılan bir mesele aslında. Yani hak arama özgürlüğü açısından birisi için 4 bin lira çok yüksek bir rakam ifade etmezken birisi için iki aylık maaşı denebilir. İşte, 70 bin lira bazıları için Yargıtay incelemesi açısından çok önemli bir rakam olarak kabul edilebilir. Aslında

bu mesele Anayasa Mahkemesinin önüne gitmiştir 1972 yılında, yani Kütahya İş Mahkemesinin bir iptal sebebiyle Anayasa Mahkemesine başvurusu ve Anayasa Mahkemesinin 1972 yılında bunu değerlendirdiğini görüyoruz ve Anayasa Mahkemesinin bu değerlendirmesinde iş yükünden, usul ekonomisinden bahsederek aslında değere bağlı sistemin Anayasa'ya aykırı olmadığı noktasında bir kararı var. Bundan sonra bizim yargılamamız da bu şekilde şekillendi.

Aslında çok doğru bir noktaya temas ediyorsunuz, mukayeseli hukuka baktığımızda şöyle bir durum var özellikle Almanya ve Avusturya'da; orada da yine değere bağlı sistem var yani bir parasal rakamın altında olanlar üst derece mahkemesine gitmiyor ama onun altında kalan rakamlar bakımından alt derece mahkemesi, her ne kadar kanun olarak yasak olsa dahi izne bağlı sistemle bu yolu açabiliyor. Yani bu, tamamıyla yapısal ve kurgusal bir değişikliği gerektiriyor, bu da çok önemli bir değişiklik. Ama endişelerinizde çok haklısınız, bunu söylemekten geri kalmayacağım.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

40'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

41'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 41- 6100 sayılı Kanunun 390 ıncı maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Esas hakkında yabancı devlet mahkemesinin, hakemin veya hakem kurulunun görevli ve yetkili olması halinde, ihtiyati tedbir, bu talebe konu hak veya şeyin bulunduğu yer Türk mahkemelerinden talep edilir.”

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Madde üzerinde söz talebi yok. Kimsenin itirazı olmuyor, zaten buna olmaz.

Madde üzerinde önerge yok.

41'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

42'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 42- 6100 sayılı Kanunun 391 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(3) İhtiyati tedbir talebinin reddi kararı gerekçeli olarak verilir ve bu karara karşı kanun yoluna başvurulabilir. Yüzüne karşı aleyhine ihtiyati tedbir kararı verilen taraf da kanun yoluna başvurulabilir. Bu başvurular öncelikle incelenir ve kesin olarak karara bağlanır.”

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Madde üzerinde önerge yok.

42'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

43'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 43- 6100 sayılı Kanunun 393 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “verildiği tarihten” ibaresi “bu kararın, tedbir isteyen tarafa tefhim veya tebliğinden” şeklinde değiştirilmiştir.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Madde üzerinde önerge yok.

43'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

44'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 44- 6100 sayılı Kanunun 394 üncü maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Esas hakkında dava açıldıktan sonra yapılan itiraz hakkında, bu davaya bakan mahkemece karar

verilir. “

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Madde üzerinde önerge yok.

44’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

45’inci maddeyi okutuyorum.

MADDE 45- 6100 sayılı Kanunun 397 nci maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve diğer fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

“(2) İhtiyati tedbir kararı, yetkili yabancı devlet mahkemesi, hakem veya hakem kurulu nezdinde dava açılmasından önce verilmişse, tedbir talep eden, bu kararın uygulanmasını talep ettiği tarihten itibaren bir ay içinde esas hakkındaki davasını yetkili yabancı devlet mahkemesi, hakem veya hakem kurulu nezdinde açmak ve dava açtığına ilişkin evrakı, kararı uygulayan memura ibrazla dosyaya koydurtmak ve karşılığında bir belge almak zorundadır. Aksi hâlde tedbir kendiliğinden kalkar.”

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – 45’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 45’inci madde kabul edilmiştir.

Madde ihdasına ilişkin bir önerge vardır, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin 45’inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Alpay Antmen

Turan Aydoğan

Zeynel Emre

Mersin

İstanbul

İstanbul

Rafet Zeybek

Süleyman Bülbül

Tufan Köse

Antalya

Aydın

Çorum

Madde – 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 13. Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Müdafi ve vekil ücreti

Madde 13 -

(1) Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince soruşturma ve kovuşturma makamlarının istemi üzerine baro tarafından görevlendirilen müdafi ve vekile; Adalet Bakanlığı bütçesinde bu amaçla yer alan ödenekten, yürürlükteki avukatlık asgari ücret tarifesindeki ilgili miktarlar kadar ödeme yapılır. Bu ücret, yargılama giderlerinden sayılır.

(2) Bu madde uyarınca avukatlık asgari ücret tarifesi üzerinden yapılacak ödeme ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Türkiye Barolar Birliğinin görüşü de alınmak suretiyle Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

Gerekçe:

Yapılacak düzenlemeyle Ceza Muhakemesi Kanunu’nun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun’un 13’üncü maddesinde belirtilen görev ödemelerinin avukatlar lehine iyileştirilmesi amaçlanmaktadır.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Söz talep eden, Sayın Alpay Antmen.

Sayın Antmen, buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Bu arada, Bilim Kurulu üyemiz Profesör Doktor Sema Taşpınar Ayvaz da aramıza katıldı; hocam, hoş geldiniz.

PROF. DR. SEMA TAŞPINAR AYVAZ – Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Buyurun Sayın Antmen.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

CMK müdafiliği görevi dediğimiz sistem, şu an Türkiye’de Adalet Bakanlığı tarafından ve barolar tarafından el birliğiyle uygulanan en önemli ceza savunma argümanı bence ve hem her sanığın, şüphelinin avukatı olmadan ifade vermemesi, yargılanmaması sağlanmakta hem de adil yargılanma hakkı, savunma hakkı ve kötü muamele iddialarının önüne geçebilecek bir uygulama.

Burada çoğumuz avukatız, hemen hemen hepimiz biliyoruz. Barolar tarafından kullanılan bir elektronik sistemle, gerekli eğitimi almış bütün avukat arkadaşlarımız talepleri vechiyle sırayla CMK avukatlık görevi yapmakta ve bunların ücretleri de düzenli olarak Adalet Bakanlığı tarafından başsavcılıklara, oradan barolara gönderilerek avukatlara ödenmekte. Bu, özellikle mesleğe yeni başlayan avukatlar anlamında ekonomik açıdan çok büyük önem taşımakta ama CMK avukatlık ücret tarifesini ile avukatlık asgari ücret tarifesine baktığımızda arada büyük bir uçurum görülmekte. Bakın, hazırlık aşamasında takip edilen işler için net ücret CMK’dan görev alan bir avukat için 282 lira 0,3 kuruş iken avukatlık asgari ücret tarifesini bunu 1.030 lira olarak belirlemiş, yaklaşık 4 kat. Sulh Ceza Mahkemelerinde takip edilen işler için CMK görevlendirmesinden dolayı 439 lira 32 kuruş net para ödenirken avukatlık asgari ücret tarifesinde 1.320 TL, Asliye Ceza Mahkemelerini takip eden davalarda net ücret CMK ücreti olarak 483 lira 39 kuruşken avukatlık asgari ücret tarifesinde 3.400 lira ve son örnekte Ağır Ceza Mahkemesine giren CMK’dan görevli bir avukat net 867 lira 80 kuruş alırken bu avukatlık asgari ücret tarifesinde 6.810 TL. Ortalama Türkiye’deki davaların beş ila on sene sürdüğü, istinaftan döndüğü, Yargıtaydan bozulduğu ve yargılamanın devam ettiği düşünüldüğünde, CMK’dan görevlendirilen avukat arkadaşlarımızın aldıkları ücretlerin son derece düşük olduğu, Anayasa’da yasaklanan angaryaya doğru gidildiği görülmekte. Bizim teklifimiz, yasada Ceza Muhakemesi Kanunu’nun yürürlük ve uygulaması şeklinde kanunda 13’üncü maddenin değiştirilerek yapılacak değişikliklerle CMK ödemelerinin avukatlık asgari ücret tarifesine endekslenmesi. Bu hem eşitliğe uygun olacaktır hem adalete uygun olacaktır hem hakkaniyete uygun olacaktır. Ben, bu teklifimizi Adalet Komisyonu değerli hukukçu milletvekillerinin takdirlerine sunuyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Yeni madde ihdasına ilişkin önergeyi oylarınıza sunuyorum:

Kabul edenler... Etmeyenler...Kabul edilmemiştir.

46’ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 46- 6100 sayılı Kanunun 398 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 398- (1) İhtiyati tedbir kararının uygulanmasına ilişkin emre uymayan veya tedbir kararına aykırı davranan kimse, ihlalin öğrenildiği tarihten itibaren altı ay içinde şikâyet edilmesi üzerine, altı aya kadar disiplin hapsi ile cezalandırılır. Görevli ve yetkili mahkeme, esas hakkındaki dava henüz açılmamışsa, ihtiyati tedbir kararı veren mahkeme; esas hakkındaki dava açılmışsa, bu davanın görüldüğü mahkemedir.

(2) Şikâyet olunana, şikâyet dilekçesi ile birlikte duruşma gün ve saatini bildiren davetiye gönderilir.

Davetiyede, savunma ve delillerini duruşma gününe kadar bildirmesi ve duruşmaya gelmediği takdirde yargılamaya yokluğunda devam olunarak karar verileceği ihtar edilir.

(3) Mahkeme duruşmaya gelen şikâyet olunana, 5271 sayılı Kanunun 147 inci maddesinde belirtilen haklarını hatırlatarak savunmasını alır.

(4) Mahkeme, dosyadaki delilleri değerlendirerek gerekli araştırmayı yapar. Yargılama sonunda şikâyet olunanın ihtiyati tedbir kararının uygulanmasına ilişkin emre uymadığı veya tedbir kararına aykırı davrandığı tespit edilirse, birinci fıkra uyarınca disiplin hapsi ile cezalandırılmasına; aksi takdirde şikâyetin reddine karar verilir.

(5) Taraflar, kararın tefhim veya tebliğinden itibaren bir hafta içinde karara itiraz edebilir. İtirazı, o yerde hükmü veren mahkemenin birden fazla dairesinin bulunması hâlinde, numara olarak kendisinden sonra gelen daire; son numaralı daire için bir numaralı daire; o yerde hükmü veren mahkemenin tek dairesi bulunması hâlinde en yakın yerdeki aynı düzey ve sıfattaki mahkeme inceler.

(6) İtiraz merci, bir hafta içinde kararını verir. Merci, itirazı yerinde görürse işin esası hakkında karar verir. İtiraz üzerine verilen karar kesindir.

(7) Bu madde uyarınca verilen disiplin hapsi kararları kesinleşmeden infaz edilemez. Kesinleşen kararların infazı Cumhuriyet başsavcılığınca yapılır.

(8) Tedbir kararına aykırı davranışın sona ermesi veya tedbir kararının gereğinin yerine getirilmesi ya da şikâyetten vazgeçilmesi halinde, dava ve bütün sonuçlarıyla beraber ceza düşer.

(9) Disiplin hapsine ilişkin karar, kesinleştiği tarihten itibaren iki yıl geçtikten sonra yerine getirilemez.”

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Maddeyle ilgili söz talebi yok, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği maddenin, Anayasa Mahkemesinin gerekçeleri doğrultusunda düzenlenmesi şeklinde.

Sayın Koç, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Herkese günaydınlar, iyi bir çalışma günü diliyorum öncelikle.

Sayın Başkan, açıkçası bizim bu maddeyle ilgili itirazımız şu yöndedir: Biz maddi hukuk açısından, özellikle ceza yargılaması konusu olması gereken bir hususta tedbir kararına uyulmaması nedeniyle hukuk mahkemesinin maddi vakaları derin bir şekilde araştırma ilkesinden yoksun olması nedeniyle, hürriyeti bağlayıcı şekilde verebileceği bir cezanın Anayasa’nın 36’ncı maddesine aykırı olacağı kanaatini taşıyoruz. Öte taraftan, hem itiraz yolu bakımından hem kişinin bu itiraz yoluna yönelik yapacağı başvurunun yine aynı mahiyette olan bir mahkemenin, hukuk mahkemesinin bu yöndeki vereceği kararın kesinlik taşıması bakımından da yine Anayasa’ya aykırı olacağı düşüncesini taşıyoruz. Keza, bu hâliyle kabul edilmesi hâlinde aynı şekilde doğal hâkim ilkesini de ihlal edeceği yönünde kuşku olmadığı kanaatini taşımaktayız. Bu nedenle, disiplin hapsi olsa bile netice itibarıyla bir ceza yargılama sisteminin içerisinde yer alabilecek olan bir hükümdür bu. Bu kapsamda değerlendirilip geri çekilmesi talebimiz vardır.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Hocam, bu konuda söyleyebileceğiniz bir husus var mı ya da Sayın Genel Müdürüm, Sayın Acar?

Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum, hayırlı sabahlar diliyorum. Zatinalınızı ve yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Malumunuz, Anayasa Mahkemesinin iptali söz konusu. Aslında Abdullah Bey de ifade ettiler,

buradaki mesele ceza hukuku anlamında bir hapis cezası değil ama sonuç olarak cezaevine girme söz konusu.

Hukuki rejim olarak disiplin hapsi... Yine, malumunuz, daha önce ihtiyati tedbir kararına muhalefet söz konusu olduğu zaman eski HUMK döneminde bu 113/a şeklinde bir nevi suç ve suçun karşılığı ceza şeklinde kurgulanmıştır. 2011 yılında yeni HMK kurgulanırken bunun suç olmasının ağır olacağı, dolayısıyla bir suç gibi cezalandırılmasının doğru olmayacağı noktasından hareketle disiplin hapsine tahvil edilmiş oldu. Fakat, Anayasa Mahkemesinin iptal etmiş olduğu disiplin hapsi hükmü tek fıkralık bir hükümdü ve belli konuları, özellikle hapse girmesi, disiplin hapsi anlamında cezaevine girmesi söz konusu olacak kişinin hakkı, itirazı, savunmasının nasıl alınacağı konusunda birtakım kriterlerden ya da güvencelerden uzaktı. Anayasa Mahkemesi de bu çerçevede, bu belirsizlik ve güvensizlik üzerinden giderek iptal kararı verdi. Anayasa Mahkemesinin iptalinde böyle bir hükme gerek olmadığından değil böyle bir hükmün uygulanmasında belirlilik olması üzerinden değerlendirme yapıldı. Uygulamada da hâkimlerin şöyle bir refleksini gördük: İhtiyati tedbir kararına muhalefetleri görseler bile 398/1'deki belirsizlik sebebiyle bu konudaki müeyyideyi uygulayamaz oldular.

Dolayısıyla, iptal kararı çerçevesinde detaylı bir hüküm kurgulanmış maddede. İlgili kişinin tüm haklarını, mahkemenin CMK'daki hakları hatırlatacak şekilde yükümlendirildiği, içeri girdikten sonra eğer ihtiyati tedbire son verilmişse, şikâyet yoksa çıkması söz konusu olacağını ve diğer unsurları detaylı bir şekilde kişi güvencesine, kişi hukukuna son derece riayet eder bir tarzda yapılan bir kurgu var. Sorun teşkil etmeyeceğini düşünüyoruz, takdire arz ediyoruz.

Sağ olun.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Madde hakkında önergeler var, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2735) sıra sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 46'ncı maddesine eklenen metnin tekliften çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Abdullah Koç

Züleyha Gülüm

Ağrı

İstanbul

Gerekçe:

Anayasa madde 36'ya göre "Herkes meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir." 6100 sayılı Kanun'da ihtiyati tedbir kararına muhalefet edilmesi sebebiyle verilecek;

a) Disiplin hapsi

b) Başvuru yolu

düzenlemede yer almıştır. Bu aşamada disiplin hapsi her ne kadar uygulamada hapis cezası niteliği olarak kabul edilmiyor olsa bile maddi hukuk açısından bir hapis cezasıdır. Başka bir anlatımla ceza yargılamasının konusu dâhilindedir. Bir mahkeme öngörülüyor ve hürriyeti kısıtlayıcı özelliğe sahiptir. Her ne kadar yapılacak olan yargılamaya ilişkin usul ve esaslar belirtilmişse de hukuk mahkemesi yönetim ve karar verme safhası açısından yargılama, ceza mahkemesi yargılaması, karar, hukuk mahkemesinin yürütme ve çalışma şekli ve nihayetinde ceza mahkemesinin kararını, sonuçlarını doğuran hüküm mevcuttur.

Ceza yargılama sisteminde sınırsız araştırma, soruşturma ve kovuşturma ilkesi mevcuttur. Hukuk mahkemesi ile ceza mahkemesinin Anayasa bakımından nitelik ve tarz farklılığı mevcuttur. Maddi

gerçeği araştırma ilkesi sadece yargılamanın seyrini kanun metnine almakla sağlanamaz. Kişilerin hukuki güvenliği bakımından ve hak arama açısından sakınca yaratacak bir düzenlemedir. “Doğal hâkim” ilkesi ile bağdaşan bir yönü de yoktur. Bu yönüyle Anayasa’nın hukuk devletini düzenleyen 2’nci madde ve 36’ncı maddede düzenlenen adil yargılanma hakkının ihlali anlamına gelecektir. Bu açıdan bakıldığında, öncelikle bu düzenlemenin Anayasa’ya aykırı olduğunu ileri sürebiliriz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

47’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 47 – 6100 sayılı Kanunun 402 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Tespitin yapılmasından sonra, tespit tutanağı ve varsa bilirkişi raporunun bir örneği mahkemece karşı tarafa resen tebliğ olunur.”

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

48’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 48- 6100 sayılı Kanunun 436 ncı maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(3) Hakem kararı, hakem, hakem kurulu başkanı veya ilgili tahkim kurumu tarafından taraflara bildirilir. Ayrıca kararın aslı dosya ile birlikte mahkemeye gönderilir ve mahkemece saklanır.”

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2735) sıra sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin 48’inci maddesinde geçen “veya” ibaresinin “ya da” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Abdullah Koç

Züleyha Gülüm

Ağrı

İstanbul

Gerekçe:

Kanun maddesinin daha anlaşılır olması amaçlanmaktadır.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

49’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 49- 6100 sayılı Kanunun 440 ıncı maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “Hakem kararının” ibaresi “Aksi kararlaştırılmadıkça hakem kararının” şeklinde değiştirilmiştir.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2735) sıra sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin 49’uncu maddesinde geçen “aksi” ibaresinin “tersi” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Abdullah Koç

Züleyha Gülüm

Ağrı

İstanbul

Gerekçe:

Kanun maddesinin daha anlaşılır olması amaçlanmaktadır.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

50'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 50- 6100 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “454” ibaresi “444” şeklinde değiştirilmiştir.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2735) sıra sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 50'nci maddesinde geçen “kanunun” ibaresinin “yasanın” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Abdullah Koç

Züleyha Gülüm

Ağrı

İstanbul

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 50'nci madde kabul edilmiştir.

Madde ihdasına ilişkin bir önerge vardır, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2735) esas numaralı Kanun Teklifi'ne çerçeve 50'nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE...- 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 8/a maddesinin altıncı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan ‘veya sorgulanmasını talep edebilir’ ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.”

Emine Yavuz Gözgeç

Bursa

Gerekçe:

Teklifle, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 78'inci maddesinde yapılması öngörülen düzenlemeyle alacaklıya, borçlunun mal, hak veya alacaklarının mahiyet ve detayını sorgulama imkânı getirilmektedir. Söz konusu detayların sorgulanmasının icra müdüründen talep edilmesine gerek kalmaması sebebiyle, önergeyle buna imkân veren düzenleme madde metninden çıkarılmaktadır.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bir izahat yapalım isterseniz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Güler, buyurun.

Önergeye itirazınız var herhâlde.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yok, itirazımız yok Başkanım.

Madde ihdasıdır bu yani geçmiş uygulamalarda buradaki İcra ve İflas Kanunu'nun kapsamı içerisinde takibin kesinleşmesinden sonraki aşamada icra müdürlüğü sıfatıyla... Yani biz iş yükünü usul ekonomisi açısından azaltmayı yeğliyoruz ve alacaklı tarafa da bu manada daha geniş kapsamda alacağını takip imkânı tanımış oluyoruz.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Antmen, buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Evet, avukatlık mesleği anlamında güzel bir şey ama burada kişisel verilerin korunması ya da kişisel verilerin yayılmasıyla ilgili bir önlemin de alınması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü tamam, sorgulama yapacak ama sorgulama yapıldığı zaman bu bilgileri...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bir sonraki maddemizde var, aynı kaygıları taşıdığımızı biliyoruz, bir sonraki maddede onu sağlıyoruz.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Anlaştık o zaman.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Madde ihdasına ilişkin önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde ihdasına ilişkin bir önerge daha var, onu okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2735) esas numaralı Kanun Teklifi'ne çerçeve 50'nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE...- 2004 Sayılı Kanunun 78 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ödeme emrindeki müddet geçtikten ve borçlu itiraz etmiş ise itirazı kaldırıldıktan sonra mal beyanını beklemeksizin alacaklı haciz konmasını isteyebilir. Ancak, alacaklı dilerse haciz talebinde bulunmaksızın Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi üzerinden, bu sisteme entegre bilişim sistemleri vasıtasıyla borçlunun mal, hak ve alacağını sorgulayabilir. Sorgulama sonunda Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi, varsa borçlunun mal, hak veya alacağının mahiyeti ve detayı hakkında bilgi verir ve bu durumda sistem üzerinden de haciz talep edebilir. Sorgulama sonunda edinilen bilgiler hukuka aykırı olarak paylaşılamaz. Sorgulama ve haciz işlemlerinin yürütülebilmesi için kamu kurum veya kuruluşları ile 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan kredi kuruluşları ve finansal kuruluşlar, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi ile kendi sistemleri arasında entegrasyonu sağlar. Sorgulamanın tür, kapsam ve sınırı ile diğer hususlar Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konan yönetmelikle belirlenir.”

Yusuf Başer

Yozgat

Gerekçe:

Önergeyle, 2004 sayılı Kanun'un 78'inci maddesinin birinci fıkrası yeniden düzenlenmektedir. Düzenlemeyle alacaklı, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) üzerinden borçlunun mal, hak veya alacağının bulunup bulunmadığını sorgulayabilecek; sorgulama sonunda sistem, varsa borçlunun mal varlığının mahiyeti ve detayı hakkında bilgi verecektir. Şayet sistemde borçlunun mal varlığı kaydına

rastlanırsa alacaklının talebi üzerine icra dairesince elektronik ortamda haciz işlemi tesis edilebilecektir. Ayrıca hükümle, sorgulama ve haciz işlemlerinin yürütülebilmesi için kamu kurum veya kuruluşlarına, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 3'üncü maddesinde tanımlanan kredi kuruluşlarına ve finansal kuruluşlara, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi ile kendi sistemleri arasında entegrasyonu sağlama yükümlülüğü getirilmektedir. Son olarak, düzenlemeyle, Adalet Bakanlığına sorgulamanın tür, kapsam ve sınırı ile diğer hususları belirleme yetkisi verilmektedir.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Madde ihdasına ilişkin önergeyi dinledik.

Bununla ilgili söz talebi var mı?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Birincisinin devamı niteliğinde.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Madde ihdas edilmiştir.

51'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 51- 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 258 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İhtiyati haciz talebinin reddi kararı gerekçeli olarak verilir ve bu karara karşı istinaf yoluna başvurulabilir. Yüzüne karşı aleyhinde ihtiyati haciz kararı verilen taraf da İstinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi bu başvuruları öncelikle inceler ve verdiği karar kesindir. “

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – 51'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 51'inci madde kabul edilmiştir.

Madde ihdasına ilişkin bir önerge var, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2735) esas numaralı Kanun Teklifi'ne çerçeve 51 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE...- 6/1/1982 tarihli ve 2575 sayılı Danıştay Kanunu'na aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 31- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl süreyle Danıştay tetkik hâkimliğine yapılacak atamalarda, 11 inci maddenin birinci fıkrasındaki beş yıllık hizmet süresi aranmaz.”

Gülay Samancı

Konya

Gerekçe:

Önergeyle, Danıştay tetkik hâkimliğine atama yapılabilmesi için gerekli olan beş yıllık mesleki kıdem şartının, Danıştayın ihtiyacı dikkate alınarak, üç yıl süreyle aranmaması hükme bağlanmaktadır.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sayın Başkan, burada muhtemelen Danıştay tarafından gelen bir taleple tecrübesiz hâkimlerin de tetkik hâkimi olarak görevlendirilmesi hükme bağlanmak isteniyor ama bu son derece hukuka aykırı bir hükümdür. Çünkü daha hiçbir tecrübesi olmayan, kürsü görmemiş, taşrada çalışmamış hâkimler doğrudan doğruya tetkik hâkimi olarak Danıştayda görevlendirilecek,

daha dosya okumadan kıdemli hâkimler tarafından verilen kararlarla ilgili yorum da yapacaklardır. Ayrıca yeni göreve alınan bazı hâkimlerinde Ankara dışında görevlendirilmeden Danıştayda görevlendirilmesi suistimallere veya bu böyle olmasa bile bu konuda dedikoduya veya şüpheye mahal olacaktır. Hâkimlerimizin şu anki hukuk fakültelerinin eğitimi de dikkate alınarak daha çok kıdemli hâkimlerin yanında heyetlerde üye olarak pişmeleri daha da büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle bu hüküm idari yargımız için ileride telafisi imkânsız zararlara yol açabilecek, tecrübesiz hâkimleri Danıştayda önemli davalarda hatalar yapabilecek bir konuma getirmektedir. Bu nedenle biz bu hükmün madde ihdası olarak gelmesine karşıyız.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Güler...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Şu anda halihazırda uygulanmakta olan durumda mevcut bu beş yıllık kıdem şartı zaten süresi bittiği için uygulanmamaktadır. Malumunuz hain darbe girişiminden sonraki FETÖ yapılanmasının ciddi manada yargı camiamız içerisindeki yeterli sayıda kıdeme sahip tetkik hâkimlerinin şu anda halihazırda önümüzdeki dönemde tamamlanabileceği hususunda ciddi bir çaba sarf edilmektedir. Bir de şöyle bir durum söz konusu oldu. Malumunuz bizim bölge adliye mahkemelerimizin de kurulmasıyla beraber çok daha nitelikli kararların oluşması açısından Danıştayımızdaki tetkik hâkimlerimizin bir çoğu başkan olarkten orada görevlendirilmiş durumdadır. Danıştayımızın aynı zamanda şöyle de bir talebi var: Mesleğin içerisinde Danıştayın o kültürünü almayla da beraber telafi etme imkânımız var. Evet, doğru o tür kaygılarımızı anlıyoruz yani tecrübesizliğini hâkimlerimizin. Ancak Danıştayın da kendi içerisindeki o kültürü henüz daha yerel mahkemelerde bir görev almasa dahi o kültür içerisinde bizim bunu telafi etme imkânımız var. Dolayısıyla ihtiyacımız var. Bu ihtiyaca binaen de önümüzdeki dönem herhangi bir Danıştay sürecinde de zafiyet yaşamaması adına, çünkü ciddi manada bir dosya yoğunluğu oluşmuş durumda bunu telafi etme adına böyle bir talep de vardır. Zaten süre üç yılla beraber bunun telafi edileceği görülüyor. Ben bu konudaki bilgilendirmeyi vermek istedim.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sadece tutanağa geçmesi anlamında yani ihtiyacımız var deyip kıdemsiz hâkimlere dosya okutmanın çok doğru olmadığını ben tekrarlamak istiyorum. Danıştaydaki arkadaşlarımız, Yargıtaydaki yüksek hâkimler evet, çok yoğun bir dosya yüküyle boğuşuyorlar ama adalet her şeyden önemlidir. Onlardan biz biraz daha fazla çalışma ve daha bir cansiparane çözüm getirmelerini, adalet dağıtmalarını beklemekte haklıyız.

Evet, 2010 yılındaki Anayasa değişikliğinden sonra yargıdaki FETÖ yapılanması 2014'te Yargıda Birlik Platformu sayesinde yıkıldı ama 2016'daki hain darbe girişiminden sonra 5 bine yakın hâkim ve savcının nasıl olduysa bu camiaya sızdığını biliyoruz. İş yükümüz yoğun diyerek -yine tekrarlıyorum, kıdemli hâkimlerin ya da kıdemli heyetlerin verdiği kararları tecrübesiz genç hâkimlerin elinde yoyamayalım görüşündeyim.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Madde ihdasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Yeni madde ihdas edilip

kabul edilmiştir.

52'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 52- 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 31'inci maddesinin birinci fıkrasına “ tarafların vekilleri,” ibaresinden sonra gelmek üzere “dosyanın taraflar ve ilgililere incelenmesi,” ibaresi eklenmiştir.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

53'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 53- 21/6/1987 tarihli ve 3402 sayılı Kadastro Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 6- Kadastro mahkemesinin veya otuz günlük askı ilan süresinden sonra, kadastro öncesi nedene dayalı olarak açılan davalarda genel mahkemelerin verdiği kararlar ile orman kadastrolarına ilişkin davalarda bu mahkemelerce verilen kararlara karşı, miktar veya değere bakılmaksızın 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre istinaf veya temyiz kanun yoluna başvurulabilir.”

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

54'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 54- 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı ilk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun 5'inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “üç yüz bin” ibaresi “beşyüz bin” şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir. “Bu iş ve davalarda mahkeme başkanı, belirli bazı tahkikat işlemlerini yapmak üzere üyelerden birini naip hakim olarak görevlendirebilir.”

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Söz talebi var Ankara Bölge Adliye Mahkemesi üyemizden.

Sayın Şahin, buyurun.

ANKARA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ 21. HUKUK DAİRESİ BAŞKANI YUSUF ŞAHİN – Dün sayın milletvekilim şey yapmıştı, ona açıklık getireceğim.

Sayın Komisyonu saygıyla selamlıyorum.

Dünkü genel görüşmelerde ticaret mahkemelerinin heyetle göreceği davalarda tahkikatın tümünün başkan tarafından bir üyeye verileceği yönünde bir kanı serdedildi. Amaç o değil, tahkikat hâkimi ile naip hâkimi arasında farklılık yarattık, bunu gerekçede de belirttik. Tahkikatın tamamını tek hâkime devredemiyor, sadece tahkikatın belirli işlemini, keşif yapma veya tanık dinleme gibi sadece belli bir işlemi devredebilecek. Dolayısıyla kurulan sistemde bir aykırılık yok.

Saygılar.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

55'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 55- 5235 sayılı Kanunun 7'nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş ve ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“Ancak özel kanunlarla kurulanlar da dahil olmak üzere, hukuk mahkemelerinin yargı çevresi, il ve ilçe sınırlarına bakılmaksızın Adalet Bakanlığının önerisi üzerine Hâkimler ve Savcılar Kurulunca

belirlenebilir.”

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Sayın Başkanım, bunu izah edebilir miyiz?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, 55’inci maddeyle ilgili hocalarımızdan Niyazi Bey, buyurun.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Sayın Başkanım, tekrar saygıyla selamlıyorum.

Burada malumunuz, bizim ana sistemimiz asliye hukuk mahkemelerinin hani yargı çevresi belirlenirken illerde, ilçelerde kurgulanması. Gücümüz yettiği kadar da iş mahkemelerinin, işte kadastro mahkemelerinin, diğer özel mahkemelerin de il ve ilçe şeklinde yapılanmasını istiyoruz. Ama özellikle işte ticaret mahkemeleri ya da fikrî, sınai hakları hukuk mahkemeleri gibi teknik mahkemelerin ilçelerde kurulması, ilçelerdeki davalara özel ihtisası olmayan, ticaret ya da FSEK konusunda ihtisas sahibi olmayan hâkimler tarafından bakılıyor olmasından kaynaklı birtakım sorunlar yaşanıyor. Mümkün olduğu kadar bu teknik alandaki davaların il merkezlerine taşınmasını, ilçelerdeki bu tür davaların il merkezlerindeki kıdemli hâkimler tarafından görülmesini arzu ediyoruz. Böyle bir ihtiyaç, uygulama tarafından bize iletili. Malumunuz, kadastro davaları bakımından bir kanun değişikliği yapılıyor yıllardır. Örneğin, doğuda Bingöl’e giden hâkimimiz 2 yıl kalıyor Karlıova’da fakat merkeze giden daha uzun süre kalıyor, daha kıdemli hâkim. İlçedeki kıdemsiz hâkim kadastro davalarını gerek keşif yapamaması gerek işi bilememesi sebebiyle neticelendiremediği zaman, uzun sürdüğü zaman bu, yargıya olan güveni de zedeliyor. Mümkün olduğu kadar işi bilen, uzman, merkezdeki kıdemli hâkimlere -özellikle teknik alandaki davaların- aktarılması, merkezdeki hâkimlerin mülakat sayılarını, ilçelerdeki davalara da bakabilmesini öngören bir düzenlemeyi de arz ediyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

56’ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 56- 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 30 uncu maddesinin onaltıncı fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Komisyon Müdürtünce karar en geç üç iş günü içinde taraflara bildirilir; ayrıca kararın aslı dosya ile birlikte Komisyonca saklanır.”

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

57’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 57- 5684 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 6 - (1) Bu Kanun uyarınca sigortacılık yapan kurum veya kuruluşlardan ya da Hesaptan talep edilecek tazminat alacağı ancak;

a) Alacaklı tarafından bizzat,

b) Alacaklının kanuni temsilcisi veya kanuni temsilcinin bizzat vekâlet verdiği avukat vasıtasıyla,

c) Alacaklının bizzat vekâlet verdiği eşi, çocukları, annesi, babası, kardeşleri veya avukatı vasıtasıyla, takip edilebilir. Takip yetkisi, sigortacılık yapan kurum veya kuruluşlar ya da Hesap nezdinde yapılacak işlemleri kapsar.

(2) Tazminat alacağı, sadece hak sahibine veya avukatına ödenir ve birinci fıkrada belirtilen kişiler de dâhil olmak üzere hiç kimseye devredilemez.

(3) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenir. “

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

58’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 58- 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “yüz bin” ibaresi “beşyüz bin” şeklinde değiştirilmiştir.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

59’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 59- 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanuna 73 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir. “Dava şartı olarak arabuluculuk

MADDE 73/A- (1) Tüketici mahkemelerinde görülen uyuşmazlıklarda dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır. Şu kadar ki aşağıda belirtilen hususlarda dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin hükümler uygulanmaz:

a) Tüketici hakem heyetinin görevi kapsamında olan uyuşmazlıklar.

b) Tüketici hakem heyeti kararlarına yapılan itirazlar.

c) 73 üncü maddenin altıncı fıkrasında belirtilen davalar.

ç) 74 üncü maddede belirtilen davalar.

d) Tüketici işlemi mahiyetinde olan ve taşınmazın aynından doğan uyuşmazlıklar.”

(2) 7/6/2012 tarihli ve 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununun 18/ A maddesinin onbirinci fıkrası tüketici aleyhine uygulanmaz.

(3) Arabuluculuk faaliyeti sonunda taraflara ulaşılamaması, taraflar katılmadığı için görüşme yapılamaması veya tarafların anlaşmaları ya da anlaşamamaları halinde tüketicinin ödemesi gereken arabuluculuk ücreti, Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanır. Ancak belirtilen hallerde arabuluculuk ücreti, Arabuluculuk Asgari Ücret Tarifesinin eki Arabuluculuk Ücret Tarifesinin Birinci Kısımına göre iki saatlik ücret tutarını geçemez.

(4) Arabuluculuk faaliyeti sonunda açılan davanın tüketici lehine sonuçlanması halinde arabuluculuk ücreti, 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre davalıdan tahsil olunarak bütçeye gelir kaydedilir.”

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Maddeyle ilgili söz talepleri var.

Sayın Aydoğan, buyurun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Efendim, şimdi, biz ülkede ara buluculuğa karşı değiliz ama ara buluculuğun kullanılacak olduğu alanları doğru tespit etmek gerekir. Önümüzde bir iş yargılamaları konusu var. Daha çok zayıf olan tarafların ara buluculuktan zarar gördüğü uygulamada çok net ortaya çıkan bir konu. Başka konular konuşulurken de dile getirdik. Aslında tüketici hukukunu düzenleyen mevzuatta tüketicinin hakkını koruyabileceği yollar çok net olarak yazılmış. Tüketici hakem heyetleri var, aynı zamanda tüketiciye ilişkin sivil kuruluşlar var. Tüketici satıcıyı ya da sağlayıcıyı aradığında ihtilaf öncesinde ya da bu kuruluşlar kararıyla girişimde bulunduğu çoğu zaman bu sorunu çözebilir durumda da. Şimdi burada tüketicinin önüne başka bir maliyet daha geliyor, bir ara buluculuk maliyeti. Özellikle cüzi satışlarda, şunlarda, bunlarda bunların aslında hak aramanın önüne engel olarak geleceği kesin görünüyor. “Tüketici mahkemeye başvurmadan önce ara bulucuya başvuracak...” deniliyor.

Bunlara gerek yok. Her konuda defalarca söyledik, burada meslektaşlarımız var, Avukatlık Kanunu'nun (35/A) maddesi var. Bu madde daha güçlendirilerek bu tip ihtilafların çözümü sağlanabilir. Tüketiciyi ara bulucunun eline teslim etmek, özellikle meblağı çok büyük olmayan ihtilaflarda zayıf olan tarafın ezilmesini gerçekleştirecektir. Bu iş hukukunda budur, hâli budur şu anda. Etrafımızda faal avukatlık yapan arkadaşlarımız var, onlardan gelen talepleri dinlediğimizde güçlünün zayıfa karşı egemen olduğu bir sisteme dönüyor bu, özellikle emeğiyle geçinenler, özellikle bu tüketici hukukundaki gibi, günlük ihtiyacını karşılayacak bazı şeyleri satın alanlar açısından hak aramanın önünde çoğu zaman engel oluyor bu, hatta kabul etmeyeceği meblağları kabul etmek zorundalığı olarak önüne geliyor. Yani ara bulucunun önüne gittiğinde birileri diyor ki: “Kardeşim, bu iş şöyle uzayacak, böyle uzayacak, şu kadar maliyeti olacak, falan olacak, filan olacak, 3’e razıysan 2’ye de razı ol, bu ihtilaf sona ersin.” şeklinde. Ben bunu hak kaybına neden olan bir müessese olarak görüyorum bu durumlar için. Ara buluculuğun Türkiye’de gerekli olduğu konusunda hemfikiriz ama bu ihtilaflar açısından bir hak kaybı, zayıfın hakkının korunamamasına neden olabilecek bir sistem olduğunu ısrarla söylüyorum ve Avukatlık Kanunu’nun (35/A) maddesini tekrar tekrar tekrar tekrar bu Meclise hatırlatıyorum. Bu maddenin kullanılmamasının nedenini anlamıyorum. Bu madde niye kullanılmıyor çok net bir şekilde? Niye güçlendirilmiyor, niye bu ihtilaflarla ilgili mesela bu maddeye ön şart koymuyoruz? Her iki tarafın avukatı, işte, “Varsa taraflar bir araya gelir, bu işlevi yerine getirirler.” şeklinde bir dava ön koşulu olarak bunları neden koymuyoruz? Avukatlar var, taraflar var, arada bir de ara bulucu var. Bizim aklımız yetmiyor, ara bulucunun aklıyla uzlaşacağız diye bir müessese koyuyoruz. Bu kısımlar için bunun tehlike olduğunu söylüyorum, kayda geçmesini arzu ediyorum Mecliste çünkü önümüze bu gelecek. Bakın, ileride, Allah ömür verirse -biz oluruz olmayız, bu partiler burada olurlar- bu partilerin biz ya da başka milletvekilleri gelecek, bunun yerine yeni bir hüküm getirmek için burada konuşacaklar çünkü biz bir sosyolojik meseleyle karşı karşıya kalacağız. Biz ara buluculuğu işlevli kılacaksak mesele bu ihtilaflar değildir, mesele daha çetrefilli, işte, tarafların daha profesyonel olabileceği, farklı şekilde bir araya gelerek çözüm arayacağı ihtilaflardır. Yoksa 200 lira, 300 liralık alım yapan insanı, işte, git, tüketici hakem heyeti de olmasın, 35A da olmasın, o da olmasın, aradaki hizmet sağlayıcıyla ya da satıcıyla olan ilişkin de sivil dernekler arasıyla kesilsin... Eee... Olacak olanı anlatıyorum. Buna razı değiliz, bunu doğru bulmuyoruz. Bunu tüketici sivil toplum örgütlerinin doğru bulmadığını da siz en az benim kadar biliyorsunuz, tüketicilerin de doğru bulmadığını biliyorsunuz. Bu maddeyle korunan menfaatin ne olduğunu açıklamamızı arzu ediyorum. “Bu maddeyle tüketicinin menfaati korunacak.” dersiniz ona aklınız uymaz, onu bir defa söyleyeyim. Yani, masraf yapacak, bir şekilde güçsüz olarak o masada oturacak, kendi avukatları varken, yine belki bir avukat –ara buluculukta burada avukat şartı da olmayabilir, bilemiyorum- belki bir başkası kanalıyla derdini anlatacak ve daha kötü bir çözüme razı olacak. Artık avukatlar mesleklerini hukukun bu ilkelerine uygun olarak yapabilir durumdalar Türkiye’de. Yani hukuk piyasası uzlaşma mantığını satın almış vaziyette. Taraf avukatları uzlaşmıyorsa ara bulucunun önünde uzlaşacağınızı nasıl düşünüyorsunuz? Masraf yapacak, zaman kaybedecek, güçlünün güçsüzü ezdiği bir sisteme güçsüz tüketiciyi teslim edeceğiz. Eleştirim buna yöneliktir. Algılanmayı arzu ediyorum ama. Hani, bir muhalif eleştiriyor mantığıyla bakılmamasını... Hayatın içinden geliyoruz, siyasetçiyiz, önümüzde bunlara ilişkin eleştiriler var -tamamı eminim sizin önünüzde de var- siz de bu konuda baskı görüyorsunuz, ısrarcı olmamanızı arzu ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Tüketici davalarında mecburi ara buluculuk öngörülüyor bu hükümde ancak ara buluculuğun tamamına karşı ileri sürülen eleştiriler burası için de geçerli. Alternatif bir çözüm yolu ama devlet kendi yargılama yapma gücünü bir nevi devrediyor burada. Özellikle -Sayın Aydoğan'ın da bahsettiği gibi- ekonomik olarak güçsüz olan davalıların veya tarafların ara buluculuk sayesinde zor durumlara düştükleri, hak kaybına uğradıkları zaten yaşanan bir gerçek. Evet, burada bazı istisnalar var, bu istisnaların olması iyi ama ekonomik yönden güçsüz tüketicinin büyük şirketler karşısında, üreticiler karşısında ve devamlı avukatla temsil edilen bu kişiler karşısında hak kaybına uğrayacağı, bu madde sayesinde hak kaybına uğrayacağı açık. Yalnız burada sadece tüketici açısından da bakmamak lazım. Son fıkra göre, eğer ara bulucular uzlaşmazsa, örneğin, bir satıcı kendisine tüketici mahkemesinde dava açıldıktan sonra davayı kaybederse bir de ara buluculuk ücretini ödemek zorunda kalacak, yani, tabii ki kendisini haklı gören bir satıcı ara bulucuda uzlaşmayıp davada şansını denedikten sonra bir de üstüne burada hem davayı kaybedecek hem dava vekâlet ücreti ödeyecek karşı tarafa hem de ara buluculuk ücretini ödeyecek. Katmerli olarak biz burada hem tüketicileri ve bazen de satıcıları ekonomik yönden zor durumda bırakmış olacağız. Tüketici davaları gibi genelde düşük miktartlı davalar için zorunlu ara buluculuğun gelmemesi gerekiyor. Tabii, burada özellikle gayrimenkulün aynına ilişkin davalarda ve diğer getirilen tüketici hakem heyeti görevine giren davalarda zorunlu ara buluculuk olmaması iyi ama aslında tüketici davalarının hiçbirinde olmaması gerekiyor aynı mülahazalarla. Yani maddeye getirilen istisnalar aslında tüketici davalarının tamamı için geçerli argümanları taşıdığı için bu maddenin teklif metninden çıkarılmasını öneriyoruz.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz Sayın Antmen.

Sayın Bülbul...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, madde gerekçelerine baktığımız zaman, bütün maddelerde ağırlıklı olarak gerekçeler ortaya konulmuş ama 59'uncu maddede “gerekçe” diye bir şey yok, madde anlatılmış sadece, “gerekçe” diye bir şey açıklanmamış. Tabii, aklıma şu geliyor: Bu dava şartı ara buluculuğa... Yani uyuşmazlıkların kapsamı genişletiliyor. İlk başta iş hukukuyla, daha sonra ticari davalarla, şu anda da tüketiciyle ilgili uyuşmazlıklar... Ya, bunun gerekçesi ne? Biz ara buluculuğa evet diyoruz ama, iradi ara buluculuğa evet diyoruz, alternatif çözüm yollarına evet diyoruz ama vatandaşın hak arama özgürlüğünü ortadan kaldıracı yargı yollarına, uyuşmazlık önleme yollarına evet demiyoruz. Anayasa'da açık, Anayasa 36'ncı madde ne diyor; “Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adli yargılanma hakkına sahiptir. Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınamaz.” diyor, açık ve net. Yargıya erişimi, hak arama özgürlüğünü ortaya koyuyor. Vatandaşın mahkemeye erişim hakkını niye kaldırıyorsunuz, neden gerekçe olarak ortaya koymadınız? Bakınız, hangi amacınız var? Acaba büyük şirketler tüketiciyi zayıf durumda... Biraz önce vekil arkadaşlarımız söyledi, büyük şirketler mi bu yasa teklifini çıkarma konusunda bir dayatma içerisinde? Bunu neden söylüyorsunuz biliyor musunuz? İş hukukunda zorunlu ara buluculuk maddesi teklif olarak gelmeden önce Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu TOBB'un 74'üncü Genel Kurul konuşmasında ne diyor bakın arkadaşlar: “Büyük sıkıntı yaşadığımız bir başka alan yargı sistemiydi. Özellikle iş mahkemelerindeki davalarda işveren yüzde 99 haksız çıkıyordu. Bunu değiştirmek üzere zorunlu ara buluculuk sisteminin uygulamaya alınmasını sağladık. Aylar hatta yıllar süren davalar, artık, günler, haftalar içinde çözülüyor.” “Uygulamaya alınmasını sağladık.” diyor. Ne diyor açıkça? Açıkça şunu söylüyor: Zayıf durumda olan işçinin mahkemeye eriştiği zaman alacağı hakkının, ara buluculuk zorunlu dayatmasıyla, 3 alacaksa 1 olmasını sağladık diye açıkça söylüyor. Yani burada

büyük şirketlerin, yani tüketiciyle iş yapan büyük şirketlerin haklarını mı koruyacağız, zor durumda olan vatandaşın haklarını mı koruyacağız? Tüketici Örgütleri Federasyonu Başkanı toplantıya katılmak istedi, Komisyona dilekçe verdi ve Komisyon da tabii, korona tedbirleri gerekçesiyle, fazla temsilci alınmaması sıkıntısıyla talebi geri çevirdi. Yani bu konuda Komisyona tabii hak veriyorum ama Tüketici Örgütleri Federasyonu açık ve net “Biz bu tüketici uyumsuzluklarında zorunlu ara buluculuk şartının getirilmesine karşıyız.” diyor. Kim “Evet” diyor? TOBB “Evet” dedi işçi uyumsuzluklarında. Acaba bunun arkasında kimler var? Yani bunu merak ediyorum.

Bir de anlayamadığım mesele, yani “İş yükü hafifletilsin, iş yükü hafifletilsin” diye diye hâkimlere iş bırakmayacağız. Hâkimlerin bir tek işi kalacak, sulh ceza hâkimleri kalacak, onlar tutuklama kararı verecek, serbest bırakılanı tutuklayacaklar. Bir işimiz bu olacak, başka işimiz kalmayacak.

Biraz önce geçen maddeyle Sayın Başkan, İstanbul ve Ankara’ya tayini çıkan hâkimlerin artık hâkimlik yapma süresi 2,8 yıla düşmüş. Eskiden on yıl ve yirmi yıl hizmeti aşan hâkimler İstanbul ve Ankara’da hâkimlik yapardı, şimdi, iki yıl sekiz ay hâkimlik ortalamasında İstanbul’a gidiyor, Ankara’ya gidiyor hâkimlik yapıyor. Sonra ne oluyor? Sonra şu oluyor: Kaldırdığımız madde var, 18’inci madde, çok doğru bir iş yaptık. O maddeyi uygulamaya kalkan hâkimler dördüncü fıkrası olmadığı hâlde dördüncü fıkrasından bahsediyor, sulh ceza mahkemeleri olmadığı hâlde “sulh ceza mahkemeleri” diyor.

Ya arkadaşlar, hâkim sayısını artırıyoruz, savcı sayısını artırıyoruz. Bunlara vatandaşın ulaşmasını engellemeyelim yani adalete erişimi engellemeyelim, hak arama özgürlüğünü engellemeyelim, zorunlu ara buluculuğun kapsamını bu kadar genişletmeyelim, yapmayalım.

Bakın, TOBB Başkanının açıklaması açık ve net, 74’üncü Genel Kurul konuşması net, bir daha okumama gerek yok. Bu nedenle, bu yanıltan dönelim. Sayın imzacı vekil arkadaşlar gerekçe bile koyamamışlar buraya, 59’uncu maddeye.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Koymuşlar. Var, var gerekçe.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Kendileri de bu maddenin olmasını istemiyorlar galiba.

RAMAZAN CAN (Kırkkale) – Öyle bir şey yok.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hemen kayda geçsin.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz Sayın Bülbül.

Sayın Koç, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Öncelikle ben de biraz önceki konuşmacı arkadaşların bıraktığı yerden aslında devam etmek istiyorum.

Şimdi, kanunun bu yapım sürecindeki o değerlendirme kısmında biz çok net bir şekilde düşüncemizi belirttik. Şimdi, bizim ifade etmek istediğimiz husus şu: Yine bir torba yasayla karşı karşıyayız. Şimdi, torba yasanın ne kadar sakıncalı olduğunu bu madde üzerinde de yine örneklerle belirtmek istiyorum.

Şimdi, Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’da gerçekten bir değişiklik yapacaksa sadece bu alanı teşkil edebilirlik, sadece bu konuya özgü olmak üzere bir yasa çalışması yapmak gerektiğini düşünüyoruz çünkü böyle torba yasayla, torba bir mantıkla yine Parlamentonun huzuruna, Parlamentonun gündemine bir kanun teklifini getirmek kendi içinde çelişki ve kendi içinde sorunlar da barındıracak ve barındırıyor da.

Şimdi “tüketiciyi koruma” ne demek? Yani “Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun” diye bir

yasa çıkarıldı ve bu yasa çok eksikleri olmakla beraber güçlüye karşı zayıfı koruma, sermayeye karşı tüketiciyi koruma ve sermayeye karşı halkı koruma mantığını taşıyan bir yasa. Bütün olarak ele aldığınız zaman neoliberal anlayışın çok hâkim olduğu, çok can yaktığı, günümüz koşullarında çok ciddi şekilde bölgesel ve küresel anlamda savaşların yoğun bir kısmının bu neoliberal anlayıştan kaynaklandığını çok net bir şekilde görüyoruz. Tabii, bu, ulusal siyasete de, ulusal alana da ne yazık ki yansıyor. Şimdi, halkın içinde bulunduğu dönem, koşullar ve sermayenin mevcut konumu gözetildiğinde bu tür yasa -biraz önce vekilimiz de anlattı- kimden geliyor ve kim bu yasanın yapma sürecinde imtiyaz sahibi ve kimin talebi doğrultusunda bu gerçekleşiyor?

Şimdi, biz, yine dün bu tür itirazlarımızı dile getirdik. Acaba, tüketici örgütleri, tüketici korumaya ilişkin sivil toplum örgütlerinin düşünceleri ne kadar alındı, itirazları ne kadar gözetildi? Bu, bence çok önemli çünkü biz itirazımızı hep bu çerçevede dile getiriyoruz. Bir kanuna eğer toplumun tamamı uyacaksa, toplumun bütün katmanları bu kanun sürecinde yer almalı. Kanun yapma tekniği, vatandaş olma hakkı, birey olma hakkı ve demokratik bir ülke olmanın koşulu da budur çünkü kanunu çıkaracaksınız, gücünün talebi üzerine çıkaracaksınız ama zayıfın uygulaması zorunluluğu getireceksiniz çünkü “Kanunu bilmeme mazeret sayılmaz” ilkesi şundan kaynaklanıyor: Toplumun tüm katmanlarının katılımıyla ve bütün itirazları ve bütün isteklerinin bilimsel ölçülerde ele alınıp tartışıldığı bir ortamda ve böyle bir süreçten geçtikten sonra kanun yapıldığı zaman, o kanun demokratik olur, o kanun bilimsel ölçülere uygun olur ve bu Komisyonun oluşma mantığı da bu şekilde anlam kazanır.

Şimdi, biz, kesinlikle zorunlu ara buluculuk mekanizmasına, müessesesine karşıyız çünkü zorlama söz konusu, zorunlu hâle getiriliyor. Bakın, kişinin müracaat edebileceği, sığınabileceği tek makam var, o da yargı makamıdır. Tarafsız ve bağımsız bir makama sığınma hakkı vardır herkesin.

Şimdi...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Öyle bir şey yok ya.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Yok, gerçekten önemli. Şöyle bir şey, şimdi, bakın, çok özel bir şey söyleyeyim. Biz, hepimiz birer tüketiciyiz, değil mi? Kim olursa olsun, hepimiz birer tüketiciyiz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Kırıkkale’de, sokak arasında anlatamazsın bunu, haberin olsun.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, Ramazan Bey’e satışa var.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Şimdi, bakın, siz bir tane internet hizmeti veren bir şirkete dahi... Bir internet hizmeti alıyorsunuz, bunu iptal etmek için canınız çıkıyor, emin olun canınız çıkıyor yani, o kadar çok fazla alengirli bir yol önünüze konuluyor ki insanın artık cebindeki parasını vermekten başka bir çaresi kalmıyor. Dolayısıyla bakın, Tüketicinin Korunması Yasası dahi şu anda bunların, bu tür şirketlerin, bu tür yapıların bu alengirli yapılarını ortadan kaldıracak nitelikten artık uzak durumdadır. Onun için biz, halkın gerçek gündemini, halkın gerçek isteğini... Herhangi bir vatandaş sokaktan çevirin deyin ki: “Sizin abone olduğunuz bir kurumdan zarar gördünüz mü, görmediniz mi?” Sizi temin ederim ki, yüzde 99’u: “Ben zarar gördüm, benim taleplerim yerine getirilmedi.” diyecektir çünkü bu gerçekten çok önemli bir mesele, tüketiciyi koruma. Yani, hepimizi, her birimizi koruyacak olan bu yasanın maalesef böyle torba yasalarla delinmesi, bazı hususların torba yasalarla zorunlu hâle getirilmesi bence kabul edilebilir bir durum değildir. Bakın, ekonomik kriz, ekonomik sıkıntılar, ekonomik yaşamın bu kadar çekilmez olduğu zamanlarda en fazla etkilenen yine tüketicinin kendisi oluyor. Biz yine toplumun en alt tabakasında yer alan insanların ezildiği bir aşamayla karşı karşıyayız. Anayasa’da hüküm var, erişim hakkı, kişinin kendi iradesi çerçevesinde mahkemeye gitme hakkı. Yani, bizim erişebileceğimiz, sığınabileceğimiz tek makam mahkemedir. Bunun önüne yeni bir engel, yeni bir set kurmanın bir anlamı yoktur. Dolayısıyla -bize göre de- dün 18’inci maddenin çekilmesi bizi

gerçekten memnun etti ve iyi de oldu, avukatlar açısından iyi oldu. Bugün de tüketicileri, yani halkımızı ilgilendiren, bütün yoksul halkı ilgilendiren bir madde olduğunu düşünüyoruz ve bu nedenle bunun çekilmesini önemle teklif ediyoruz.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Koç.

Sayın Can...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Burada ara buluculuk müessesesiyle ilgili farklı şeyler söylendi, kimseyi de ben bu noktada şey yapmak istemem. Bir defa ara buluculuk müessesesi ihtiyari bir müessese.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Zorunluluk getiriyoruz tüketicilere.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Yani, ara buluculuk alternatif çözüm yollarından...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Zorunluluk demiyor ama burada.

GÜLAY SAMANCI (Konya) – İyi de anlaşılmak zorunda değil.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Bir dakika arkadaşlar, bir bitireyim konuşmamı. Ben sizi dinledim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Şimdi biliyorsunuz, Ramazan Bey ara buluculuk sınavında en yüksek puanı alan arkadaşımız, 90 puan. Ondan sonrası da 89, biziz yani.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Ama sonuç önemli, sonuç.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Şimdi, arkadaşlar, arabuluculuk müessesesi bizim sistemimizde...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Arkadaşlar, sınavı kazandım. 5 bin kişi alınıyordu. Aslında kanun gereği şu anda...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Tanal, müdahale etmeyelim. Siz kaç almiştınız?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Beyefendi, ben barajı geçmiştim. 84 almiştim. Baraj puan kaçtı?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – 74.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sınavı geçmiştik yani 5 bin kişiye ihtiyaç vardı, onun için bizi almadılar. Tüm arkadaşlarım geçmişti. Tüm vekil arkadaşlarımı da kutluyorum hakikaten.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, Sayın Can, buyurun.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Şimdi, buradaki söz alan arkadaşların tedirginliklerini de anlıyoruz yani. Şunu anlatmak istiyorum ben: Ara buluculuk müessesesi yeni bir müessese. Tabii ki Osmanlı'dan bu tarafa alternatif çözüm yollarında uygulanan şeyler olmuş, onlara fazla girmeyeceğim, vaktinizi de almak istemiyorum. Kısaca, bizde ara buluculuk ihtiyari ve aynı zamanda kolaylaştırıcı çözüm yollarından biri. Sistemimiz bunun üzerine kurulmuş. Ara buluculuk; taraflar, bu işten anlayan, bu ehliyeti haiz -şu an avukatlar yapıyor biliyorsunuz- arkadaşlar gidiyor...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Devam etsin avukatlar, “Şu an yapıyor.” demeyin, devam etsinler.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – O arkadaş da sistematik teknik yolları, tarafları bir araya getirerek, bir diyalog ortamı oluşturarak onlara çözüm empoze eden değil -istisnaları var- bu diyalog ortamında bir masada bir zeminde bir araya getirmeleri.

Bir, buna müracaat ederken ihtiyarilik, gönüllülük esas, zorlama yok.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Bu zorunlu.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Anlatacağım.

İki, süreci devam ettirme kararlılığı taraflarda. Bu müzakerelere taraflar isterse devam edecek. Sonuçta, bir anlaşmaya buluşma da tarafların iradelerine tabi. Ondan sonra şartları oluştuysa icra şerhi verilebilir, ilam hükmündeki belgeleri haizdir. Orada bırakıyorum.

Bu tarafa geliyoruz. Biz, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak, kanun koyucu olarak alternatif çözüm yollarına vatandaşlarımızı sevk etme adına bir duyarlılık, bir hassasiyet oluşturuyoruz. Bunda kendilerinin özellikle özgürce tasarruf edebilecekleri ihtilaflarda -kamu düzenine has değil- özgürce tasarruf edebilecekleri alanları artırmaya çalışıyoruz. Bunda iki maksadımız var: Bir, yargının iş yükünü azaltmak; iki, tarafların ihtilaflarını tamamen sona erdirebilmek. Burada ihtilaf anlaşıldığı takdirde tamamen sona eriyor; ne yasa yolu var ne yasa yolundan sonra tekrar bir dava, tekrar bir çatışma ortamı yok. Ve burada gönüllülük, iradilik, eşitlik ilkesinden hareket edildiği için taraflar sürecin her anında özgürce süreci devam ettirebilme hakkını haiz ve istediğini de alabilme hakkını haiz. Diğer taraftan, rasyonel, hızlı ve yargısal maliyeti de daha az olan bir şey.

Diğer taraftan, burada yargı yetkisi hakları... Ya, yargı yetkisi baki, ona kimse... Bu seçimlik, alternatif bir yol. Ha, denilecek ki şimdi -asıl noktaya geliyorum- dava şartlı ara buluculuk... Burada dava şartlı ara buluculukta, kanun koyucunun getirmesinin sebebi, bazı ihtilaflarda bir duyarlılık, bir alana kanalize etmeye çalışıyor, yönlendiriyor.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Mahkemeyi üstünden mi atıyor Sayın Can?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Dava şartlı ara buluculukta dava...

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Kazan kazan, iki taraf da kazansın.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Milletın kazandıracak parası yok, anlamadınız mı?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Zorunlu ara buluculuk değil. Dava hakkı baki, davaya yönelmeden önce tarafları bir araya getiriyor, bir anlaşma ortamı oluşturmaya çalışıyor.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Zorunlu ara buluculuk ile dava şartlı ara buluculuk arasında fark var mı? Yok.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Olmaz olur mu?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – İki de aynı. Dava açmadan önce gitmek zorundasın.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – O ayrı.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Anlaşmak zorunda değilsin ama.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Ona geleceğiz, ona geleceğiz.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Şimdi arkadaşlar, ben bitiriyorum.

Dava şartlı ara buluculukta kanun koyucu diyor ki: “Dava açmadan önce sizler bir araya gelin, bu yolu bir deneyin.” Deminki söylediğim şartlarda özgür irade beyanlarına göre...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ramazan Can, kanun koyucu biziz ve ikna değiliz. Nasıl diyoruz biz bunu?

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Biz diyoruz, biz iknayız.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bakın, burası ikna değil, sokak ikna değil.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Anlatıyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Can bitirsin.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Arkadaşlar, netice itibarıyla şuna geliyorum: Yargı yetkisi bakidir,

bu bir alternatif yoldur. Dava şartı olması dava öncesinde dava hakkını kaldırmaz. Taraflar yine özgür beyanlarına göre işlerine gelirse devam ederler, işlerine gelmezse bitirirler ve burada daha ucuz, aleniyet ilkesinin karşısında gizlilik, gönüllülük, süreci devam ettirebilme hürriyeti, istediğini alabilme hürriyeti açısından önemlidir, vatandaşımızın lehine bir şeydir, bu duyarlılık da Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak milletvekillerimizin görevidir diye düşünüyorum.

Arz ederim Başkanım.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederim.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Başkanım, konuyu saygıdeğer milletvekillerimize detaylı anlatalım ki belki kaygıları giderebiliriz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sözleri bitirelim sonra size söz vereceğim.

Bölge Adliye Mahkemesi Başkanımız buyurun Sayın Şahin.

ANKARA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ 21. HUKUK DAİRESİ BAŞKANI YUSUF ŞAHİN – Komisyonu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, zorunlu ara buluculuk -ara buluculuk olup olmaması- benim konum dışında. Hukuk siyasetinin, devletin karar vereceği bir şey. Yalnız, Ticaret Kanunu’nda yapılan (5/A) maddesindeki değişiklikle zorunlu ara buluculuk ticari davalara getirilirken; uygulamada, tüketici mahkemelerinin gördüğü ticari davalara ilişkin zorunlu olabilecek “dava şartı” ihtilaf yarattı. Bölge adliye mahkemeleri kararları arasında tüketici mahkemesi görse bile “Zorunlu dava şartı arabuluculuğa tabiidir.” diye karar veren daireler de var, “Değildir.” diyen kararlar da var. 13. Hukuk dairesinin bu konudaki kararını bilemiyorum, daha gitmemiş olabilir.

Bu maddenin getirilmesi, tartışılması, kabul edilip edilmeyeceği bizim için bir ışık oluyor TTK (5/A)’nın yorumlanması açısından ama bölge adliye mahkemelerinin kararları arasındaki ihtilafı da giderecek diye düşünüyorum bu tartışmaların.

Saygılar sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Tanal buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Değerli Başkan, değerli milletvekilli arkadaşlar, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Şimdi, tabii, bizim burada esas başvuracağımız temel ilke Anayasa’mızın 172’nci maddesi. Anayasamızın 172’nci maddesi “Tüketiciler ile esnaf ve sanatkârların korunması” başlığını taşır: “Tüketicilerin korunması: Devlet, tüketicileri koruyucu ve aydınlatıcı tedbirler alır, tüketicilerin kendilerini koruyucu girişimlerini teşvik eder.”

Kılavuzumuz, Anayasa 172. Şimdi, baktığımız zaman burada gerçekten, Anayasa’da, imzalamış olduğumuz uluslararası sözleşmelerde temel ilke hep nedir? Zayıfı ve güçsüzü korumak ve aralardaki dengeyi sağlamak, eşit hâle getirebilmek. Getirilen bu teklifle biz buna imkân sağlıyor muyuz, sağlamıyor muyuz?

Şimdi, Sayın Başkan, İstanbul Milletvekilisiniz üçüncü havalimanında bir dönem eylemler oldu. Orada, aşağı yukarı 10 binin üzerinde dava dosyası için iş hukukundaki ara buluculuk nedeniyle ara buluculuğa gidildi. Şimdi ben burada, bir ihbarda bulunuyorum; basın mensupları da var, Adalet Bakanlığı yetkilileri de var ve Değerli Komisyon Başkanımız da burada. İşverenler tarafından arabuluculuk derneği kurulmuş durumda, işçiler tarafından değil işverenler tarafından. Nedir bu işverenler tarafından kurulan arabuluculuk derneği? Üçüncü havalimanı için söylüyorum, başka yerler

için söylemiyorum. Orada tutulan tutanakları bir alalım, masaya yatıralım ve orada mevcut bulunan, ara bulucu olan avukatın adı geçer ama nizasız ve fasılasız. Bir an önce o işlemlerin bitmesi için ara buluculuğa başvurulduğundan çaycısı, kahvecisi, lokantacısı, garsonu orada ara bulucu yerine imza atmış durumda tutanaklarda arkadaşlar. Bu bir ihbardır; üçüncü havalimanını özellikle söylüyorum.

Şimdi, oradaki işçilere hani, diyoruz ya “Zorunlu ara buluculuk” Aslında Değerli Başkanım, o işçilerin çoğunun kendi avukatı dışarıda kendi özgür iradesiyle, vekâletname verilerek getirilen değil, işverenin avukatı. Şimdi, bakabilir misiniz? İşverenin avukatı işçinin ara buluculuğunu yapıyor. İşçi lehine güya ara buluculuk yapıyor. Bu bir düzenbazlık ya! Yani, özür dilerim bu kelimeler eğer ağır geldiyse kusura bakmayın yani hakikaten.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ağır ağabey, ağır!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Gerçekten düşünebiliyor musunuz işverenin avukatı işçi lehine orada ara buluculuk yapacak?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Yapamaz ki kanunen.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Yapamaz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Arkadaşlar, bu ara bulucular Sayın Can, kanunen öyle diyor ama evrak üzerinde avukatı görünümlü işverense, dikkat edin, arabuluculuk derneğinin üyesi... Ya, çünkü ben size işte söylüyorum ihbar; resen soruşturulması gereken.

İki: İmzalar diyorum bakın.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Tanal Ağabey, “arabuluculuk merkezi” de, “dernek” değil, “dernek” denilince yanlış anlaşıyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İşte öyle anlamda. Ya, yok öyle anlamda değil, dernekleri var ya, ben onların toplantılarına gittim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Toparlayalım, tüketici mahkemeleriyle ilgili...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Başkanım, başka konulara geçtik ama.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başka konulara değil ya, ben size temel ilkenin...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Mahmut Bey, bizim konumuz başka bir şey ama üçüncü havalimanından...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya, izin verin bitireceğim arkadaş, ben gelince sabırsızlanıyorsunuz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Toparlayalım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Toparlıyorum Başkanım.

Şimdi, tüketici hukuku; burada esas amaç, mademki amacımız, işte, bu ihtilafların, bu nizaların bir an önce bitirilmesiye Avukatlık Kanunu 35/A maddesi var zaten. Bu, sulh imkânı sağlıyor mu arkadaşlar? Sağlıyor.

İkinci: Burada değerli üst derece mahkemenin yetkilileri var. Değerli yargıçlarım, mahkemenin her aşamasında hâkimin taraflara sulh teklif etme yetkisi var mı? Var. Bu sulhu teklif ederse makul bir süre veriyor mu? Veriyor. Peki, bunlar mevcut olan Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu’nda bu varken, Avukatlık Kanunu 35/A maddesinde bu varken yani bizim buna başvurmayı zorunlu hâle getirmemizin hukuksal mantığını anlayamıyorum. Çözüm mü istiyorsunuz? Yani “Muhalefet partisi bunu söylüyor da burada bırakıyor.” demeyin bize, size çözüm de söyleyeyim.

Bir; gelin, bu tüketiciyle ilgili tüketici hukukunu bilen hâkimlerin sayısını artırın.

İki; tüketici mahkemelerinin sayısını artırın.

Üç; ya arkadaşlar, tüketici dernekleri hakem heyetindeyken sayıları sınırlı, bunların sayısını artırın. Şimdi, bunların sayısını artırmıyoruz, bunların sayısını artırmayınca da toplumu da tüketici hakları açısından bilinçlendirmiyoruz, tüketici mahkemelerinin sayısını da artırmıyoruz, hâkimlerin sayısını da bu konuda artırmıyoruz. E, biz burada ne yapıyoruz? Biz, burada, bu işi ara bulucuya gönderelim. Peki, burada kazanan kim olacak? Kazanan ara bulucu olacak. Neden? Zaten dava kaydediliyor, davalı orada hazineye de kaydediliyor, ara bulucu olacak. Şimdi, burada eğer amaç, istihdam yaratmaksa yani amacımız buysa “Ya, biz yeni bir istihdam alanı yaratalım.” diyorsak; arkadaşlar, fabrika açalım, üretim yapalım, bunun yolu yargıyı özelleştirmek değil. Yani tüketici hukukunda ara buluculuk olmamalı çünkü bu hüküm Anayasa’mızın 172’nci maddesine açık ve net bir şekilde aykırılık teşkil etmektedir.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Güler, buyurun, özetleyelim.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Çok teşekkür ederim.

Değerli Başkanım, maddeye yönelik olarak izahatını yaparsam belki değerli milletvekillerimizin bu manada kaygılarının giderileceğini düşünüyorum.

Öncelikle, Turan Aydoğan Bey’in ifade ettiği Avukatlık Kanunu 35/A maddesinin elbette daha güçlendirilmesini temenni ederiz ve farklı çalışma alanları oluşturulması açısından son derece önemli bir teklif, katılıyorum. Ama bu maddeye bakarsak, bu maddenin getirdiği hususi özellikler daha farklı. Bir defa şunu söyleyelim: Şu andaki çok da iyi işleyen tüketici hakem heyetlerinin görev alanına giren hususlarda asla ara buluculuk müessesesi getirilmiyor, bir defa bunu kabul edelim ve rakamlara baktığımızda da büyükşehirler ve ilçe merkezleri açısından rakamlar yaklaşık 10.580, zannederseniz 10.700 küsur lira gibi bir rakam. Yani tüketici hakem heyetinin bakacağı sınır 10.580 TL’nin altındaki rakamlar, bunun üzerindeki rakamlar yargıya intikal ettiriliyor.

Malumunuz olduğu üzere mart ayı içerisinde biz Avrupa Birliği uyum yasaları çerçevesi içerisinde çok daha nitelikli hâle gelen bir Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu çıkardık. Orada gerek ithalatçısından yurt içi imalatçısına kadar, son satıcıya kadarki zincirleme mahiyette bir sorumluluk alanları getirdik. Yani ürün güvenliğiyle beraber tüketicinin son noktada ürüne kavuşması anından itibaren bir çok sorumluluk yükledik bu zincirlere. Dolayısıyla, belki de tüketicinin bu mahiyette ürün güvenliğiyle beraber, ara buluculuk müessesesiyle beraber çok daha kısa sürede arzu ettiği istikamette beklentisini karşılayabileceğiz.

İkinci bir husus: Alpay Bey’in bahsettiği gibi... Tüketicilerle ara buluculuk konusunda anlaşamamaları durumunda bunun ücretini Adalet Bakanlığı ödüyor. Dördüncü fıkradaki bölüm, ara buluculuk noktasında anlaşamama hâlinde; tüketici açtığı davada haklı çıkarsa Adalet Bakanlığının ödemiş olduğu ara buluculuk ücretini “davalı taraf” dediğimiz şirketten alıyoruz. Bakın, burada asla tüketici mağdur edilmiyor.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Yok, şirketleri de düşünelim yani sadece...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hayır, o zaman anlaşsın. Bakın, bizim derdimiz, ürün güvenliği.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Belki haklı olduğunu düşünüyorlar ama...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hayır, ama bakın, diğer kanunlarla bir bütün olarak düşünelim; anlaşsın o zaman, yani tüketiciyi mağdur etmesin. Ama haklı manada da bir dava açılmış, kazanamamışsa da onun ücretini ödesin.

Diğer bir husus 73’üncü madde malumunuz tüketici örgütlerinin, derneklerin, vakıfların bu

mahiyette toplu şekilde özellik arz eden davaları var; bunlara asla ara buluculuk şartı getirilmiyor.

Yine, 74'üncü madde ürünün toplatılması veya ürün imalatının durdurulması gibi hususlarda asla bu kapsamda bir ara buluculuk şartı getirilmiyor.

Yine tüketici işlemi mahiyetinde olan ve taşınmazın aynından doğan davalara getirilmiyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, HMK'de hüküm var, Avukatlık Kanunu (35/A) var; Anayasa 172... Bu çerçevede bize değişik bir bakış açısı getirir misiniz değerli Başkanım?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bakın, bu madde için arkadaşlar -Turan Bey'in bahsettiği gibi- ileride bize teşekkür edecekler çok samimiyetle söylüyorum bunu. Şirket, esnaf vesaire herhangi bir şekilde asla bir beklenti içerisinde değil. Bu maddeyi getirdiğimiz için bizlere teşekkür edecekler çünkü bizim çok daha hızlı bir şekilde tüketici ile üretici arasındaki, satıcı arasındaki o dengede çok uzun yıllar süren... Belki de bu şeylerin muhataplık ilişkisini sağlıyoruz öncesinden ve birçok önemli marka da bu mahiyette bir yargı süreciyle beraber -mağduriyeti engelleme adına- başlangıçta belki de bu mağduriyetleri giderecektir. Önemli bir düzenlemedir.

Ben teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Mahmut Tanal bir daha mı konuşacak?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani, ben istiyorum da sözümü kesiyorlar.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Önerge var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkan...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Maddeyle ilgili önergelere geçtik.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İzin verirseniz kısaca...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Buyurun, bir cümleyle...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bir dakikayla... Bir cümleyle ancak “Teşekkür ederim.” denilebilir.

Değerli Başkanım, çok teşekkür ederim söz verdiğiniz için.

Üstadım, açıklamalarınız için ben teşekkür ederim. Burada bizim, hepimizin tek bir amacı var gerçekten... En iyi halı nasıl bir halı? Rahmetli Sulhi Dönmezer, bizim ceza hukuku dersimize girerken derdi ki: “Çocuklar, siz halı örerken o ilmikleri ne kadar ince ince atarsanız o halı o kadar kaliteli ve kıymetlidir. Kanun koyucu da aynı şekilde: o ilmikleri ne kadar ince ince atarsa, ne kadar özenle işlerse o halıyı, o kadar değerli ve kıymetlidir.” Yani derdi ki “Kanun koyucu hoyratça davranamaz, hoyratça kavram kullanamaz, kanunu yapamaz, yapboz tahtası hâline getiremez.” Mümkün olduğu kadar toplumun lehine, onun yararına, toplumun gerisinde kalmayacak şekilde, onun ilerisinde olacak şekilde kanun yapılabilirdi.

Şimdi, son söz şu Sayın Başkanım, “Son cümle, tek cümle”. dediniz ya; son cümle şu: Hepimizin burada muradı kaliteli bir kanun çıkarabilmek ama toplumun hepsini kucaklayabilecek, makul, ekonomik anlamda güçsüz, bilgi anlamında zayıf olanlardan yana o dengeyi sağlamak. O denge de mevcut olan düzenlemelerimizde hukuk usulü muhakemeleri kanunu arkadaşlar yine sizin Hükümetiniz döneminde yapıldı hüküm var mı? Var. Beğenmediğimiz bu Kenan Evren Anayasası 172'nci maddesinde var mı? Var. Arkadaşlar, bunların gerisine gidiyoruz ya! Gelin, tüketiciyi bilinçlendirelim, gelin, tüketici mahkeme hâkimlerinin sayısını artıralım, o mahkemeleri artıralım, vatandaş bilinçlendirelim. Biz buna gitmiyoruz, tam tersini yapıyoruz bizim itirazımız buna.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Tanal.

Şimdi, önerge var. Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 59'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Alpay Antmen

Turan Aydoğan

Zeynel Emre

Mersin

İstanbul

İstanbul

Rafet Zeybek

Süleyman Bülbül

Tufan Köse

Antalya

Aydın

Çorum

Gerekçe:

İlgili maddede yapılması planlanan değişiklikle tüketici davalarında arabuluculuk zorunlu hâle getirilmektedir. Arabuluculuk alternatif uyuşmazlık çözüm türü olsa da bu maddeyle bir anlamda yargının özelleştirilmesinin önü açılabilecektir. Bu nedenle ilgili maddenin teklif metninden çıkartılması uygun olacaktır.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

59'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 59'uncu madde kabul edilmiştir.

60'ıncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 60- 6502 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 2- (I) Bu Kanunun dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin hükümleri, bu hükümlerin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan davalar hakkında uygulanmaz.”

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Önerge var, önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2735) esas sayılı “Hukuk Muhakemeleri Kanunun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi”nin 60'ıncı maddesinin, teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Zeynel Emre

Turan Aydoğan

Alpay Antmen

İstanbul

İstanbul

Mersin

Rafet Zeybek

Süleyman Bülbül

Antalya

Aydın

Gerekçe:

İşbu teklifin 60'ncı maddesiyle 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'a geçici madde eklenerek, tüketici uyuşmazlıklarına yönelik getirilen zorunlu arabuluculuk müessesinin geçiş sürecinde nasıl uygulanacağı düzenlenmektedir. Arabulucunun yegâne görev ve yetkisi, görüşmelerin sağlıklı yapılabilmesini sağlamak olup karar vermek gibi bir yetkisi bulunmamaktadır. Dolayısıyla bu çözüm yolunun ancak eşitler arasında elverişli sonuçlar verebileceği açıktır. Ancak ülkemizde arabuluculuk, Mahkemelerin iş yükünü azaltmak üzere bir yol olarak kullanılmakta ve “zorunlu/dava

şartı” arabuluculuk düzenli bir şekilde teşvik edilmektedir. Aynen iş hukukunda olduğu gibi tüketici hukukunda da temel prensip “tüketici”nin yani zayıf tarafın korunmasıdır. Çoğu kez avukatı bile olmayan, bilgi ve ekonomik olarak karşısındaki profesyonel satıcı veya sağlayıcıya göre dezavantajlı olan tüketicinin karşı tarafla eşitmiş gibi müzakere masasına oturmaya zorlanması hukuka aykırıdır. Bu uygulamanın aynen iş hukukunda olduğu gibi tüketicinin değil, karşısındaki tarafın işine geleceği, tüketicinin ya da hakkından daha azına razı olacağı ya da yargılama sürecini uzatacağı açıktır. Daha da vahimi, tüketici hakem heyetlerine bile nasıl başvuracağını bilmeyen tüketicinin, hakkını aramaktan vazgeçmesi söz konusu olabilecektir. Bu nedenlerle mahkemelerin yetersiz kaldığı her alanda, o alanın kendine özgü prensipleri dikkate alınmaksızın; mahkemelerin nitelik ve niceliğini artırmak yerine, yurttaşların Anayasa’da yer alan “doğal hâkim” ilkesine aykırı şekilde arabuluculuğa zorlanmasına yönelik bu düzenlemenin kabulü mümkün değildir.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 60’ıncı madde kabul edilmiştir.

61’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 61- 22/12/2016 tarihli ve 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanununun 156 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 156- (1) Bu Kanunda öngörülen davalarda görevli mahkeme, fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesi ile fikri ve sınai haklar ceza mahkemesidir. Bu mahkemeler, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun olumlu görüşü alınarak, tek hâkimli ve asliye mahkemesi derecesinde Adalet Bakanlığınca lüzum görülen yerlerde kurulur. Bu mahkemelerin yargı çevresi, il ve ilçe sınırlarına bakılmaksızın Adalet Bakanlığının önerisi üzerine Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenir.

(2) Fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesi kurulmamış olan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve işlere, asliye hukuk mahkemesince; fikri ve sınai haklar ceza mahkemesi kurulmamış olan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve işlere, asliye ceza mahkemesince bakılır. Bu dava ve işlere bakacak asliye hukuk ve asliye ceza mahkemeleri ile bu mahkemelerin yargı çevresi, il ve ilçe sınırlarına bakılmaksızın Adalet Bakanlığının önerisi üzerine Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenir.”

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Maddeyle ilgili söz isteyen Sayın Zeynel Emre.

Buyurun Sayın Emre.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aslında son bir değerlendirme adına söz istedim, birkaç hususa dikkat çekmek istiyorum bundan sonraki çalışmalarla ilgili.

Şimdi birincisi: Dikkat edilirse, ağırlıklı olarak teknik düzenlemeler içeren işbu teklifle alakalı genel itibarıyla arkadaşlarımız hep katkı verici konuşmalar yaptılar. Birçok maddeye zaten itirazımız yok, itirazımız olan meseleler de esasında fikir ayrılığı olarak değerlendirilebilecek meseleler yani tali unsurlar, yargıya ilişkin, sonuçları itibarıyla farklı öngörüler olarak değerlendirilebilir.

Burada bir gerçek var ki bu bir reform değil açıkcası yani biriken ihtiyaçları, uygulamadan çıkan sıkıntıları gidermeye yönelik düzenlemeler. Bunlar tabii ki olsun ancak gerçek anlamda yargıda reform beklentisi kamuoyunda güçlü şekilde duruyor. Bugün, ekonominin düzelmesi de yargıda gerçek anlamda yapılacak reforma bağlı, sosyal adaletin sağlanabilmesi de buna bağlı, iç barışın güçlenebilmesi de buna bağlı. İnsanların yargıya ilişkin düşüncesi, tamamen siyasetten uzak, bir hakem pozisyonunda,

başvurduklarında doğru kararı alabildiklerine inandığı... Yani bazen doğru kararın çıkması da yetmez, buna inanmak da lazım, bunun da böyle görünmesi lazım. Hani, Victor Hugo'nun bir sözü var, diyor ki: "Bir ülkede yargılamaların adil olmasının yanında adil görünmesini de sağlamanız lazım." O nedenle, bunun üzerine çalışmak gerektiğini düşünüyorum.

İkincisi, şimdi, Türkiye'de yargının siyasi tartışmalarda bir enstrüman olarak kullanıldığını görüyoruz. Yani aslında ağırlıklı olarak siyasi polemik konusu olan meselelerde eğer iktidar partisinin aleyhine oluşacak bir algı oluşuyorsa hemen orada yargı devreye giriyor. Yani bakıyorsunuz, işte bizim partimizden herhangi birinin bir polemiğinde bir suç duyurusunda bulunuluyor, suç duyurusu sonrasında yargı muazzam bir hızla hareket ediyor. Dolayısıyla, bunun önüne geçmek lazım yani yargı siyasetin hedefine ulaşması için kullanılan bir enstrüman değildir. Bakın, Türkiye'de bir gerçek var ki tablo şöyleydi: Siz iktidara geldiğinizde, 2002 yılında, Türkiye'de hâkim, savcı sayısı yaklaşık 7 bindi; bugün, bu sayıdan görevde kalan belki birkaç bin vardır; hani, diyelim ki 3 bini görevdedir, 3.500'ü görevdedir, gerisi emekli olmuştur. Hâkim, savcı sayımız bugün itibarıyla 25 binlere yaklaştı, 5 bin civarında da ihraç olan hâkim, savcı sayısı düşünüldüğünde, cumhuriyet tarihi boyunca hiçbir iktidarın almadığı kadar hâkim, savcı alındı sizin döneminizde. Bazen böyle kalıp cümlelerle bizim söylediğimiz meselelere itiraz ediliyor işte "Sizin iktidarınız döneminde şu kadar hâkim, savcı alındı." bilmem ne diye ama ben bunu birkaç defa soru önergesi olarak da verdim, buralarda da dile getirdim; resmî olarak rakamı vermekten kaçındı hep Adalet Bakanlığı. Bugün hep söylenen, rahmetli Mehmet Moğultay zamanında alınan hâkim, savcı sayısı 800'dür yani ben iyi biliyorum sayıyı. İşte, Seyfi Bey döneminde alınan 2 bine yakındır zaten biri iki buçuk yıl yapmıştır, biri bir buçuk yıl yapmıştır bakanlık. Yargıya ilişkin gerek kadrolaşma gerek işleyişle ilgili bir eleştiri getirdiğimizde de benzeri kalıp cümlelerle karşılık duyuyoruz; aslında bunların hiçbir reel tarafı yok. Yani siyaseten kongrelerde yapılmış bir konuşma üzerinden büyük bir siyaset inşa edildiğini, muhalefete karşı bir savunma mekanizması inşa edildiğini görüyoruz; bir faydası yok bunun Türkiye'ye. Bakıyorsunuz, aynı dönem içerisinde mevcut yasalarımızın çoğu sizin döneminizde yapıldı yani Ceza Kanunu, Ceza Muhakemesi Kanunu, İnfaz Kanunu, yapıldıktan sonraki değişiklikler, sonuçlardan çıkan pişmanlık üzerine yapılan değişiklikler bütünüyle sizin döneminizde yapıldı ve tablo...

Bir gerçek var ki yargıya güven yüzde 70'ler seviyesinden -ideal değildi Türkiye hiçbir zaman yargı- yüzde 20'ler seviyesine indi yani bu şu demek, sizin tabanınızın neredeyse yarısı dahi mevcut yargı düzenine, sizin oluşturduğunuz yargı düzenine güvenmiyor. Hani, bizim ya da diğer siyasi partilerin tabanı açısından durum daha bir korkunç düzeyde. Yani gittiğinde yargıya, doğru bir karar verse de o zaten haksızlığa uğramış olarak oradan ayrılıyor, o hisle ayrılıyor. Burada, siz sorumlusunuz demek için bunu söylemiyorum. Ortada bir gerçek var, bunu düzeltmek için de aynı metotlarda ısrar etmeyin. İşte, bakıyorsunuz, gerek yasal değişiklikler gerek referandum sürecinde yargının bağımsızlık ve tarafsızlığını sağlamaktan öte, yargıda nüfuz sahibi olmaya yönelik düzenlemeler oldu, bugün de bu sonuçlarıyla yüzleşiyoruz ve bu sistemi savunanlar dahi kişisel olarak, herhangi bir mal varlığı olsa, işte, çocuklarının yaşamı olsa, eğitimi olsa hukuk güvenliği olarak dünyada üst sıralarda gösterilen ülkelere gidip yatırımını yapıyor, parasını götürüyor. Bugün Türkiye'den yurt dışına giden para transferi son yıllar içerisinde yüzlerce milyar dolar olarak ifade ediliyor -ortaya çıkan tespitlere göre bunu söylüyorum- ve kimse hukuk güvenliğinin zayıf olduğu ülkelere parasını götürmüyor, tarafsız ve bağımsız yargının güçlü olduğu yerlere götürüyor. Bu, Türkiye açısından da bir kriter. "Ekonomide nasıl düzeliriz?" diyoruz, işte, hukuk güvenliği olursa düzeliriz.

Şimdi "yasama sorumsuzluğu" diye bir kavram var; bu, dünyadaki tüm parlamentolarda milletvekillerine tanınan bir haktır, bir imtiyaz diye sınıflandırılır ama aslında milletvekiline verilen bir imtiyazdan öte, milletin kendisine verilen bir haktır; her türlü görüşünü, düşüncesini hiçbir etki

altında kalmadan, endişe duymadan söyleyebilmesi. “Yasama sorumsuzluğu” kavramı dünyadaki tüm parlamentolarda hemen hemen benzer durumdadır yasal düzlemde. Yasama dokunulmazlığı farklılık gösterir yani kimi ülkelerde iki yıla kadardır, üç yıla kadardır, kimi ülkelerde beş yıla kadardır hukuki ve cezai soruşturma ama yasama sorumsuzluğu mutlaklıdır.

Bakın, son yıllarda, son bir yıl içerisinde Parlamentoda yasama sorumsuzluğuna direkt saldırı olabilecek başsavcılıkların, başta Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı olmak üzere, düzenleyip gönderdikleri fezlekeleri görüyoruz. Bu fezlekelerden sonuç çıkıp çıkmaması, emin olun, ne bizim ne muhataplarımızın ne bizim yol arkadaşlarımızın zerre umurunda vesairesinde değil, kimsenin bir şeyden çekindiği yok. Ama şunu çok açık söyleyeyim: Bu, çok açık Parlamento iradesine saldırdır; buna Parlamento içerisindeki tepki göstermesi gereken en önemli komisyon Adalet Komisyonudur. Çünkü Anayasa’nın açıkça bir hükmünü ihlal eden bir yargı mekanizması var ve bu destekleniyor. Ha, kimse şunu da demesin... Yasama sorumsuzluğu, Meclis kürsüsü, buradaki yapılan konuşmalar, basın toplantıları ve bunun doktrindeki açıklamalarını incelediğinizde Parlamento içerisinde, kendi odalarınızda, yerleşke içerisinde yapılan siyasi tüm açıklamalar da böyle okunur yani ağırlıklı olarak siyaseten yapılan açıklamalardır. Bir basın toplantısında yapılan açıklama bunun dışında değildir diye okuyamazsınız. Meclisin basın toplantıları zaten bunun için vardır. Dolayısıyla, bütün bu tespitlerden sonra son olarak şunu söylemek istiyorum: Şimdi, bazen siyaseten kişisel endişelerimiz de olabiliyor, insani duygular da olabiliyor. İnsanlar hayatta niçin vardır? Belli hedefleri gerçekleştirmek için, başarılı olmak için... Bu biraz da içgüdüseldir ama öte yandan bir de güçlü bir şekilde ilkelerimizi ortaya koymamız lazım. Bir siyasi parti içerisinde bulunabiliriz ama mutlak olarak bildiğimiz, sahip olduğumuz değerlerin tersine işler oluyorsa orada “Dur!” diyebilmeliyiz. Ben, bu Parlamentodaki hukukçuların ağırlıklı olmak üzere, hukukun evrensel ilkelerini bilen kişilerin, hele hele Anayasa Komisyonu, Adalet Komisyonu üyelerinin yaşanan birçok olayda “Kardeşim, bu kadar da olmaz.” dediklerini hissediyorum yani bunu biliyorum, ikili sohbetlerde de görüyoruz ama belki siyasi endişe, belki gelecek endişesi insanları “Dur!” demekten, tepki göstermekten alıkoyuyor. Biz bu tür düzenlemeleri yapar dururuz ama gerçeği ıskalamadan gitmek lazım. Gerçek, düzeltilmesi gereken ve gerçek anlamda tarafsız ve bağımsız bir yargı mekanizması inşa etmekten geçiyor.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Koç...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de bu kanun yapma sürecinin sonuna gelirken birkaç şey söylemek istiyorum ve bu şekilde de düşüncelerimizi bir kez daha aktarmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi Meclis Genel Kurulunda bir bekçi yasası görüşülüyor. Hepimiz de ara ara gidip geldik ve bu yasa yapma sürecinde de Genel Kurulda da birtakım sorunların yaşandığına biz hep beraber tanık olduk.

Şimdi, bizim gerçek anlamda, toplumsal olarak ihtiyacımız olan en önemli şey bir barış meselesidir. Türkiye toplumunun gerçek anlamda toplumsal bir barışa ihtiyaç hissettiği bir aşama yaşıyoruz. Bakın, biraz önce de söylendi. Bir toplumun refahı, bir toplumun yaşam standartlarının üst seviyeye çıkmasının temel koşulu gerçek anlamda bir adalet mekanizmasının sağlıklı işlendiği, kanun karışığında herkesin eşit olduğu ve tüm haklarının bütün renkleriyle, inançlarıyla temsil edildiği bir anayasa ve buna bağlı olarak da bu yaşamaya saygı duyan, bu yaşamayı yüksek anlamda önüne bir anayasa ilkesi olarak alan bir yargı mekanizmasının işleyişinden geçiyor.

Değerli arkadaşlar, bakın, sokakta ciddi şekilde şiddet var. O kadar üst boyutlara ulaştı ki artık, neredeyse, biz her gün, canlı yayında izler gibi bir polisin veya bir bekçinin, halka veya sokakta olan kişilere yapmış olduğu kötü muameleyi veya şiddeti izler hâle geldik. 8 yaşındaki çocuktan tutun 70 yaşındaki insana kadar hiçbir şekilde ayırım gözetmeksizin böyle bir şiddet sarmalıyla biz karşı karşıyayız. Bakın, şiddetin bu kadar üst boyutlara çıkmasının nedenlerinden bir tanesi de maalesef siyasal iktidarın yaklaşım meselesinden kaynaklanıyor. Şimdi, siyasal iktidar nasıl bir yaklaşım gösteriyor? Kanunu uygulamama, cezasızlık politikası sonucunda bu ortaya çıkıyor. Biz bu Komisyonunda da dile getiriyoruz ki bu Komisyonun en önemli işleyiş tarzı veyahut da konusu yargının tarafsız olması, yargının bağımsız olması ve bütün halkın, bütün herkesin önünde sonunda sığınabileceği bir liman olarak görülmesi gerektiği hususunda biz hepimiz hemfikiriz. Ancak son yıllarda -maalesef 2015 yılından bu yana- gerek bizim partimize yönelik gerek siyasetçilere yönelik gerek gazetecilere yönelik o kadar çok hukuksuz şeylerle karşılaştık ki Anayasa o kadar çok ihlal edildi ki ve o kadar çok mahkeme kararı görmezden gelindi ki ve o kadar çok mahkeme kararına rağmen, siyasal iktidarın etkisiyle mahkeme tam tersi bir karar verdi ki yani artık Türkiye’de son olarak sığınabileceğimiz, son olarak güven hissedebileceğimiz liman olan yargıya da güven maalesef yüzde 30’lara kadar indi.

Değerli arkadaşlar, şimdi, bakın, mazlumun tek sığınabileceği makam nedir? Avukatlık makamıdır değil mi? Bakın, avukatlar dahi şu anda cezaevlerinde ölüm oruçlarıyla yüz yüze. Tek talepleri nedir biliyor musunuz? Tek talepleri adil yargılama hakkının sağlanmasıdır. Avukatlar, onlarca avukat şu anda cezaevinde, bunlar meslektaşlarımız. Devlet, bir kişi suç işlediği zaman kendini buna karşı suçlu, kusurlu hisseder “Ben vatandaşımı suç işlemekten alıkoyamadım.” diye. O yüzden, sığınabileceği tek yer savunma makamıdır. Savunma makamı şu anda ayaklar altında, savunma makamı şu anda hedefte. Dolayısıyla, bakın, yine bu Komisyonun -Sayın Emre de biraz önce söyledi- en önemli konusu, en önemli gündem maddesi olması gereken şey, gerçek anlamda adaletin sağlanması ve Türkiye’de bağımsız bir yargı işleyişinin mutlak suretle sağlanmasıdır.

Kanun yapma süreçlerini biz çok eleştiriyoruz. Elimizden gelen bütün katkıyı gerçekten hepimiz sunuyoruz. Burada herkes o meyanda bir katkı sunmaya çalışıyor. İki yıllık bir süreçte sadece dün bir kanun maddesi geri çekildi, onun dışındaki bütün çabalarımız, bütün olumlu eleştirilerimiz ne yazık ki hiçbir şekilde karşılık bulmadı.

Şimdi, biz tam bu noktada şunu söylemek istiyoruz değerli meslektaşlarımız ve değerli Komisyon üyeleri: Türkiye’de gerçek anlamda oluşan toplumsal çatışmayı, oluşma ihtimali yüksek olan ayrışmayı ortada kaldırmamanın yegâne yolu demokratik bir anayasadır, bütün halkların katıldığı, her rengin, her kesimin temsil edildiği yeni bir anayasadır; tarafsız, bağımsız bir yargıdır. Bunun olmazsa olmaz koşulu da şudur değerli arkadaşlar: Toplumda bir arada yaşamanın, ülkeyi yarına götürmenin yolu da buradan geçiyor. Bakın, bu kanun teklifi içerisinde aynı zamanda iktisadi şiddet olarak da değerlendirebileceğimiz bazı hükümlerin de olduğunu biz düşünüyoruz. Biraz önceki Tüketici Yasası’na ilişkin olan kısım bize göre bir iktisadi şiddettir. Bize göre sokaktaki mevcut olan yoksul halkın maruz kaldığı muamele de yine iktisadi ve aynı zamanda polisin, bekçinin bu şekildeki muamelesi de iktisadi ve siyasi bir şiddettir. Bakın, bizim bunun önüne geçmemizin yegâne yolu da hukuk devletinden geçiyor. “Hukuk devleti” demek siyasal iktidarın, siyasal erkin bir talimatıyla mahkemenin vermiş olduğu karardan dönmesi değildir, asla olamaz. Bugün iktidarda bizler oluruz veya sizler olursunuz, yarın başka bir grup geldiği zaman bu uygulama şekli böyle devam ederse bugünün müktedirleri yarının mağdurları olacaktır. Bu, tarihte görülmüş ve tarihte binlerce örneğiyle de sabitlenmiş bir durumdadır.

Ezcümleyle şunu belirtmek istiyorum değerli arkadaşlar: Hakikaten -biraz önce Zeynel Bey’in de söylediği gibi- bizim hukukçu olarak, bizim siyasetçiler olarak, bizim bu ülkenin vatandaşları olarak

sorumluluğumuz çok büyüktür. Biz, bugün, sokakta yaşanan şiddete, gazeteciye yapılan şiddete, avukata yapılan şiddete, siyasetçiye uygulanan şiddete, eğer biz bu şiddete karşı durmazsak, eğer toplumsal barışın sağlanması yönünde biz çaba göstermezsek emin olun yarın öbür gün bu ortamı dahi bulamayacağımız anlar olacaktır. Biz kesinlikle bunu temenni etmiyoruz, kesinlikle böyle bir aşamaya varmak istemiyoruz.

Bakın, Amerika’da bir Floyd olayı oldu, bütün dünya şu anda ayakta, bütün dünya ırkçılığa karşı ayakta. Bakın, olur olmaz sokağa da yansımış olan bazı ırkçı yaklaşımlar, bazı ırkçı vakalar var. Az da olsa bunun karşısında durmamız gerekiyor, buna karşı tedbir almamız gerekiyor çünkü bu ülke her anlamda ne kadar zayıf olsa da demokrasiye ilişkin az da olsa bir geçmişi var ama biz daha da etkili bir demokratik yapıyı hâkim kılabiliriz.

Hepinize saygı sunuyorum, teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Tufan Köse, buyurun.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bir teknik kanun yapıyoruz iki gündür. Bana göre -diğer milletvekili arkadaşların da söylediği gibi- sonuçta tamamında mutabık kalmamak da yargının biraz daha hızlanması, biraz daha adaleti rahat dağıtabilmesi için yapılan bir değişiklik. Umarım memleketimize hayırlı olur. Ama uzun yıllardır artık Türkiye Büyük Millet Meclisi bir kanun yapma fabrikası gibi çalışıyor. Ama son kertede baktığımızda, bizim ülkemizin hukuk düzeni bir gecekondur hukuk düzeni olmaktan öteye gidememiş ve gecekondur hukuk düzeni de son on sekiz yıldır hakikaten böyle bir yaygın hastalık gibi hızla yayılmış, bir pandemi boyutuna gelmiş.

Şimdi, 12 Eylül darbe rejiminin yaptığı ve parlamenter demokrasiyi esas alan bir Anayasa’ya yıllardır eklemeler yapıyoruz. En son bu Anayasa temelinde, biz de kimi başkanlık sistemi, kimi Cumhurbaşkanlığı hukuk sistemi denilen bir ucube sistemi de getirdik koyduk. Ama işin özünde, temeli parlamenter demokrasiyi öngören bir Anayasa düzenlemesiydi. Devamında, kanun hükmünde kararname, yetki kanununa dayanılarak yapılan kanun hükmünde kararname, olağanüstü hâl kararname, torba kanunlar, torba kanunları temel kanun usulüyle Parlamentodan geçiren bir anlayış, gece yarısı eklenen maddeler filan derken, ben tahmin ediyorum burada Yargıtay üyeleri de var, onların da işin içerisinde çıkamayacağı gerçekten bir gecekondur mevzuata hâkim olduk.

Tabii, bugün ne yaparsak yapalım işte bir ara buluculuk konusunda milletvekilleri anlaşıyor, hukukçu, tecrübeli hukukçu milletvekilleri ki teknik bir kanun yani burada siyaset filan da yapmıyoruz. Niye anlaşıyorlar? Bana göre anlaşılamamalarının sebebi, uygulamada yaşanacak olağanüstü durumlar yani herkesin kaygısı bu. Nasıl uygulanacak acaba bu? Kötüye kullanılabilir mi bu? Az evvel Sayın Tanal birkaç tane örnek verdi.

Değerli arkadaşlarım, çok uzatmadan söyleyeceğim, Zeynel Bey ve diğer arkadaşımız da benim söyleyeceğim birçok şeyi söyledi. İşin esasında, bu işin bir felsefesi olmalı. Biz ne istiyoruz? Demokrasisi derinleşmiş, evrensel hukuk değerlerine saygılı bir tam bağımsız Türkiye mi istiyoruz? Adaletin işlediği, adalete dayanan bir devlet mi istiyoruz? Sanayisi gelişmiş bir devlet mi istiyoruz? Eğitimde, bilimde öne çıkmış bir devlet mi istiyoruz? Yoksa üçüncü dünya ülkesi, Orta Doğulu, herhangi, sıradan yarı demokratik bir ülke mi istiyoruz? İşin özü bence burada düğümleniyor.

Şimdi, şiddet diyoruz. Bekçilerin şiddeti var mı? Var. Polisin şiddeti var mı? Var. Devletin şiddeti var ki karşı konulması da çok kolay değil. Bu, bugünün de konusu değil, var hakikaten de yani bir zalim düzen de var. Ama işin daha da kötüsü, toplum içerisinde şahısların, özel kişilerin birbirlerine

yaptığı bir şiddet var. İşte, kadına karşı bir şiddet var, çocuğa karşı şiddet var, eğitimde şiddet var, onu bırakın trafikte şiddet var, her yerde bir şiddet var. Yani on sekiz yıldır uyguladığımız yahut da daha eskiden beri gelen bu zalim düzen, bugün insanları artık mutsuz, gelecekte kaygılı, umutsuz ve gergin insanların yaşadığı bir ülke hâline getirmiş bu düzen.

Bana göre, tabii topluca her şeye yukarıdan bakmak lazım, fotoğrafın tamamını görmeden sadece HMK’de yapılacak bir değişiklikle işi çözmek mümkün değil. Bakın, ne yaptık biz? İçtihadı birleştirme kararıyla yapılabilecek işleri kanunla düzenlemeye çalışıyoruz. Dün söyledi, üç yılda Hukuk Genel Kurulundan bir içtihadı birleştirme kararı çıkmıyormuş, çok yoğunmuş işleri. Yani sürekli kanun yapmakta da biz yargılamayı hızlandıramıyoruz, davaları hızlıca sonuçlandıramıyoruz ki gecikmiş adaletin adalet olmadığını bütün hukukçular bilir.

Yine biz, eski Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun da uygulamalarından çokça şikâyetçiydik ama bugünkü Hâkimler ve Savcılar Kurulunun uygulamaları artık kabul edilemez boyutlara gelmiş. Bugünlerde, zannediyorum bir atama kararnamesi var, ilgilenenler biliyordur, haziran ayında çıkacak bir kararname, deniliyor ki: “İstanbul’da bir hukuk bürosunda hazırlanıyor. Hukuk bürosu itiraz ediyor, paralı şahıslara, planlara, onlara bunlara.” Yani bunlar konuşuluyor. Bakın, bunların dedikodu boyutunda bile konuşulması beni bir hukukçu olarak çok rahatsız etti, inanın ki. Böyle bir şey yoksa ve bunu konuşuyorlarsa konuşanlar zaten birinci sınıf hâkimler, onlar iyi değil. Eğer böyle bir şey varsa bu zaten hiç kabul edilebilir bir şey değil. Kararname çıktığında bunu hep beraber yine gözlemleyeceğiz, göreceğiz. Yani iyiye gitmiyor işler. Biliyorum, bu kanun iyiye gitmeyen bu işleri bir parça olsun düzene koyar, yargılamayı hızlandırır, hâkimlerimize de kolaylık sağlar.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, Sayın Köse teşekkür ediyoruz.

61’inci maddede teknik düzenleme yapan bir önerge var. Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2735) esas numaralı Kanun Teklifi’nin çerçeve 61’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Madde 61- 22/12/2016 tarihli ve 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanununun 156’ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

‘MADDE 156- (1) Bu Kanunda öngörülen davalarda görevli mahkeme, fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesi ile fikri ve sınai haklar ceza mahkemesidir. Bu mahkemeler, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun olumlu görüşü alınarak, tek hâkimli ve asliye mahkemesi derecesinde Adalet Bakanlığınca lüzum görülen yerlerde kurulur. Bu mahkemelerin yargı çevresi, il ve ilçe sınırlarına bakılmaksızın Adalet Bakanlığının önerisi üzerine Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenir. Fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesi kurulmamış olan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve işlere, asliye hukuk mahkemesince; fikri ve sınai haklar ceza mahkemesi kurulmamış olan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve işlere, asliye ceza mahkemesince bakılır. Bu dava ve işlere bakacak asliye hukuk ve asliye ceza mahkemeleri ile bu mahkemelerin yargı çevresi, il ve ilçe sınırlarına bakılmaksızın Adalet Bakanlığının önerisi üzerine Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenir.’”

Gülây Samancı

Konya

Gerekçe:

Önergeyle, maddenin daha iyi anlaşılması amaçlanmaktadır.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Önergeyi...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Ne fark var?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Tanal, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, önergeye baktığımız zaman, birinci cümle bittikten sonra ikinci cümleye dikkatinizi çekmek isterim. Birinci cümle doğru, ne deniliyor? "...fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesi ile fikri ve sınai haklar ceza mahkemesidir." O, tamam, doğru. İkinci cümlede "Bu mahkemeler, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun olumlu görüşü alınarak, tek hâkimli..." Arkadaşlar, ben otuz yıllık avukatım, hepimiz aynı durumdasınız yani bugüne kadar çift hâkimli veya heyet hâkimli asliye hukuk ve asliye ceza mahkemelerini biz görmedik. Yani sanki burada "tek hâkimli ve asliye mahkemesi derecesinde" demişsiniz. Ya, arkadaşlar, yani köye yeni bir âdet getirmeyin. Yani bu cümle, doğru bir cümle değil. Yukarıdaki cümleyi alın...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Köy, eski köy. Eski madde, aynı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya, arkadaşım, söyleyeceklerimizi söyleyelim, dışarıda bu işin şeyini yaparız.

Yani burada benim sizden istirhamım şu: Kelimelerde tasarruf yapmayın. Yukarıdaki aldığımız, yaptığımız, o, işte, diyorsunuz ya açık ve net "fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesi ile fikri ve sınai haklar ceza mahkemesi" ibaresini koyun. Yani "asliye mahkemesi" demek, bu bir nevi sokakta kullandığımız bir dil anlamına geliyor yani bir kanun koyucu dili değil bu cümle arkadaşlar. Sizden istirham ediyorum, bu cümleyi düzeltelim.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi, sona doğru geliyoruz, yürürlük ve yürütme maddesine...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Önergeyi bir oylayalım.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Pardon.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Hocam Sema Taşpınar Ayvaz Bilim Kurulu Üyemiz bugünkü toplantımıza iştirak ettiler, Profesör Doktor Serdar Kale'yle beraber. Serdar Hocamız dün de gelmişti. Yargıtayımızın, istinafımızın görüşlerini de almıştık ama Bilim Kurulu üyesi olarak sizlerin 2011 yılından bu yana, dokuz yıla yakın bir zamandır uygulanan HMK'de en köklü değişiklikleri bu toplantılarla gerçekleştirdik.

Hocam, sizin özet olarak söylemek istediğiniz hususlar varsa alabiliriz.

PROF. DR. SEMA TAŞPINAR AYVAZ – Teşekkür ediyorum hepinize. Elinize, emeğinize sağlık.

Biz de gerçekten uzun bir süre çalıştık. Bu çalışmalar için epeyce bir emek harcandı. Mümkün olduğunca HMK'nin genel dokusuna ve yapısına dokunmadan ve bugüne kadarki kazanımları değiştirmeden, uygulamada sorun oluşturabilecek hususlar üzerinde çalışmaya gayret ettik. Mutlaka şunu size çok samimiyetle temin etmek istiyorum: Çok yoğun tartışmalar yapıldı. Burada da şu anda tartışmalarda tanık oluyoruz, elbette hukuki olarak görüş ayrılıkları olabilir ama olabildiğince tutarlı, doğru ve amacı uygun çözüm üretilmesi konusunda gayret harcamaya çalıştık, elimizden geleni yaptık. Mutlaka bu çalışma da eleştiriye açık, eleştirilecektir fakat genel olarak biz HMK'ye dokunmadan, sadece acil veya sorun teşkil eden hususları ele almaya çalıştık. Sayın Milletvekili biraz evvel söyledi,

bazı durumlarda gerçekten içtihadı birleştirme kararı verilmesi gerektiren ya da yargı uygulamalarını da kanuna alma yoluna gittik. “Bu, bir yandan bir kanun yapma tekniği olarak görülebilir. Bazen yerleşik içtihatların kanuna yansıtılması yararlı olabilir.” diye bir düşünce hâkim oldu Komisyonumuzda. O nedenle, bazı değişiklikler aslında yargı uygulamasının kanuna geçirilmiş hâli olarak karşınıza çıktı ama elbette Yargıtayın içtihadı birleştirme kararı verme hakkı ve yetkisi saklı, biz sadece ihtiyaçlar için çalıştık.

Hepinize teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Hocam...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Özür diliyorum Başkanım, Bilim Kurulu buradayken bir şey sorabilir miyim, öğrenmek istiyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bilim Kurulu üyesi hocalarımız burada olduğu için öğrenmek isterim. Yani, bu tek hâkimli asliye mahkemesi, bu ibare sizce doğru mudur hocam? Yani, mesela asliye hukuk mahkemeleri... Madem asliye hukuk mahkemesi yetkiliyse, bugüne kadar heyet hâlinde ben hiç yaşamadım ve Türk hukuk tarihini de Sayın Üstündağ’ı okuduk, iyi bir hocamızı hakikaten, çoktan seçmeli olmazdı sınavları, hatta, sınavda bize soruları şu şekilde olurdu: “Kurulun görüşü ne? Yargıtayın görüşü ne? Benim görüşüm ne? Sizin görüşünüz ne?”

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Baskın görüş ne?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Böyle bir görüşle sorardı Sayın Üstündağ Hoca. Şimdi, sizce bu -bugüne kadar hukuk tarihinde böyle bir uygulama yok- hangi ihtiyaçtan kaynaklandı?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Buyurun hocam.

PROF. DR. SEMA TAŞPINAR AYVAZ – Sayın Vekilim, şunu söylemek isterim: Bu aslında hem aile mahkemeleri kanununda var hem diğer kanunlarda var ve mevcut hâli de bu şekilde, biz bunu Komisyonunda tartışmadık. Şunu da söylemek isterim: Şimdi, özellikle ticaret mahkemeleri bakımından bu konu zaten sorunluymuş çünkü tek hâkimli, sonra heyet oldu ama bütün kuruluş kanunlarında bu tek hâkimli ibaresi var, hatta 5235 sayılı Kanun’da da bu tür ifadeler var o nedenle biz Komisyonunda bunu tartışmadık. O açıdan elbette sizlerin tartışmasını...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Hocam çok teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hocam asliye hukuk denildiği için tek hâkim, asliye ticaret denilse dediğiniz doğru.

PROF. DR. SEMA TAŞPINAR AYVAZ – Sayın Vekilim, o eski bir alışkanlık çünkü 469 sayılı Mehâkim-i Şeriyenin İlmasına Dair Kanun’da asliye ticaret mahkemeleri üç hâkimli olarak öngörülmüş ve bildiğiniz gibi hiçbir zaman uygulanamamıştı. Yani, Cumhuriyetle beraber geçici maddeye dayalı olarak asliye hukuk mahkemeleri hep tek hâkimliydi, önceki Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu’na da bakacak olursanız heyet, hâkim, tahkikat hâkimi ibareleri vardı. Biz, 80 yıl boyunca aslında kâğıt üzerinde sanki toplu mahkemeymiş gibi görülen asliye hukuk mahkemelerini, geçici hükümle tek hâkimli uyguladık. Bu, birazcık tarihsel olarak buna dayanıyor, arz ederim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Çok teşekkür ederiz hocam, emeklerinize sağlık.

Şimdi, 61’inci maddeyi kabul edilen önerge doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 61’inci madde kabul edilmiştir.

Madde ihdasına ilişkin bir adet önerge vardır.

Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2735) esas numaralı Kanun Teklifi'ne çerçeve 61'inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Gülay Samancı

Konya

“MADDE...- 6/12/2018 tarihli ve 7155 sayılı Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci ve üçüncü cümleleri madde metninden çıkarılmıştır.”

Gerekçe:

Teklifle, 2004 sayılı Kanun'un 78'inci maddesinde değişiklik yapılmakta ve alacaklının, borçlunun mal, hak ve alacaklarının mahiyet ve detayını sorgulayabilmesine imkân tanınmaktadır. Önergeyle, 7155 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin üçüncü fıkrasında değişiklik yapılarak 2004 sayılı Kanun'un 78'inci maddesinde yapılan değişikliğe uyum sağlamaktadır.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Madde ihdasına ilişkin önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Yeni madde ihdas edilmiştir, önerge kabul edilmiştir.

62'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 62- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – 62'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

63'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 63- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Yürütme... Cumhurbaşkanı yönetecek, kim yönetecek?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Niye, karşı mı çıktık?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Tabii ki Cumhurbaşkanı yürütecek.

Buyurun Sayın Aydoğan.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Tabii ki Cumhurbaşkanı yürütecek çünkü Cumhurbaşkanlığı sistemi denilen ucubenin içerisinde her şey Cumhurbaşkanının üzerinden yürüyor, ona söylenecek bir şey yok tabii. Ona, siz de inanmasanız, maalesef böyle demek zorundayız hukuk tekniği açısından Cumhurbaşkanı yürütecek ama yürüten aynı zamanda her şeyin de sorumluluğunu taşıyacak. Yani, tasfiye edilmiş bir tablonun içerisinde konuştuğumuz için şimdi söyleyeceklerim bu yürütme meselesini de bağlayacak.

Türkiye'nin ana sorunu hukuk sorunu değildir. Türkiye'nin ana sorunu adalet sorunudur arkadaşlar. Türkiye'nin sorunu, mevzuatından kaynaklı değildir. Türkiye'nin sorunu, aslında adli teşkilat içerisinde iyi niyetli insanlardan da kaynaklı değildir. Dün de söylemeye çalıştım, Türkiye'nin ana sorunu adalet sorunudur, Türkiye'nin ana sorunu politikleşmiş bir yargı sorunudur; yargıçların politik bir kimlikte olması meselesi değildir, bunun da altını çiziyorum tekrar. Her yargıç politik kimliği olabilecek entelektüel düzeyde olmak zorundadır ama politize olmuş bir yargı düzeni içerisinde burada ne yaparsak yapalım bu işin içerisinden çıkma ihtimalimiz yoktur çünkü burada yaptığımız yasalar da aslında bir politik tercihtir. Az önce neyi tartıştık burada, tüketici hukukuyla ilgili, zayıfın korunması,

Süleyman Bey bir şey okudu, TOBB Başkanının konuşmasını okudu. Ne diyor TOBB Başkanı? Diyor ki: “Biz hukuku kendimize göre dizayn ettik.” TOBB Başkanı da aslında hukuksal anlamda bir süje bir yanı itibarıyla belki ihtilaf olduğunda, belki işte, kendi mesleki örgütünü ilgilendiren konular olduğunda ama hukuka egemen süjelerden herhangi birisi hâline geldiği zaman işte, bu adalet sorunu burada oluşur. Yani çoğunluğun olduğu, bu ülkenin çoğunluğunu oluşturan zayıfların korunamadığı bir hukuk düzeni felsefi bir tercihtir, siyasi bir tercihtir; o, sizin tercihinizdir, bizim tercihimiz değildir.

Biz daha çok buradaki eleştirilerimizi dile getirirken hem pozitif anlamda bir ayrımcılık yapmaya çalıştık ihtiyacı olanlarla ilgili anayasal sınırlar içerisinde -Sayın Tanal’ın 172’nci maddeden bahsediyor olması da bununla alakalıydı- hem aynı zamanda bu ülkede adalet arayışı içerisinde olmaya çalışıyoruz. Kanun koyucu olmak, kanunu önünüze geldiği biçimde bir nobranlıkla koymak anlamına gelmez. Kanun koyucu, kanunları çok uzun süre içerisinde imbibkten geçirerek hayatın içerisine sunar. Bu kanunun aslında kısmen böyle olduğunu düşünüyorum, daha önceki konuşmamda da söyledim, bu kanun kısmen uzun süreli bir imbibkten geçirme özelliği taşıyor kendi içerisinde. Ama biz öyle adaletsiz bir ülke yarattık ki hepimizin hukuk fakültesinde okuduğu yıllar içerisinde istinaf mahkemelerini ideal yargılama usulü içerisinde en önemli olması gereken merkezler olarak sayarken bugün geldiğimiz tablo içerisinde istinaf mahkemelerini bile kadükleştirecek ve hatta işin bir şekilde ayak bağı olmuş eleştirisi getirecek bir hâle soktuk. Yani bir işi yaparken başka ülkelerin olgunlaştırdığı hukuk düzenleri içerisindeki işleri bile elimize ayağıma dolaştırıyoruz. Bir istinaf mahkemesi hâkimi geçen yıl, önceki yıl bir parlamenterin hürriyeti bağlayıcı dosyasını görüşürken aleyhte oy kullandı diye, iktidarın bakış açısının aleyhinde oy kullandı diye ertesi gün başkan görevinden alındı, heyet dağıtıldı. Biz böyle bir ülkede yaşıyoruz.

O zaman burada ele almamız gereken konulardan, ana meselelerden bir tanesi de bu ülkenin doğru düzgün bir hukuk sistemi içerisinde olabilmesi için liyakatli bir sistem kurulması gereğidir. Bu, kamunun tamamına ilişkindir, sadece hukuk düzenine ilişkin değildir ama en çok yargıda ihtiyacımız vardır, en çok yargıda. Burada hangi kanun maddesini getirirseniz getirin hâkimlerin tasarruf alanları vardır. Hâkimlerin tasarruf alanlarının olması kadar doğal hiçbir şey yoktur çünkü her hâkim vicdani kanaatine göre en sonunda karar verecektir, kanaatinin oluşması gerekir, o vicdani kanaatin, soyut, genel hukuksal hükümlerin ötesinde bir alanın da olması gerekir ama vicdanını kaybetmiş hâkimin çözümü yoktur, vicdanını kaybetmiş hâkimin çözümü yoktur.

Sayın Zeynel Emre 30 bine yakın hâkimin sizin tarafınızdan atandığını anlatmaya çalıştı. Her hukuksal sorunun altında bu iktidarın sorumluluğu vardır. Her hukuksal sorumluluğun altında baskın gen yürütmenin yarattığı adalet teşkilatının sorumluluğu vardır. Hiç kimse buradan kendisini soyutlayamaz, topu bir taraftan kullanırken diğer taraftan gol olduğunda golün sahibini “Ben değilim.”e çeviremez, topu kullanan sorumluluğun sahibidir.

Bizim tekçi Anayasa’mız şu anda yargı düzeninin tamamını işte, az önce yürütmeyi yapacak yere bağlamış. Bunları çok konuştuk, HSK’sinden tutun, yüksek yargısına kadar. Ve arkadaşlarımızın söylediği gibi eğer hâkim ve savcıların atamaları hukuk ofislerinde yapılıyor ise... Ki iddialıyım, yapılıyor, ilk defa da değil bu, sizin iktidarınızın döneminde sürekli yapıldı, bugün ortaya çıkmış bir mesele değil; Ankara’da hukuk ofisinde, İstanbul’da hukuk ofisinde Ankara’dan Mercedes Vitolarla bindirilerek getirilen hâkimlerin terfileri yapıldı. Bu ayıp bize yeter, bu ayıp hepimize yeter. Bu nedir biliyor musunuz; bu, bir liyakat hırsızlığıdır, liyakat hırsızlığıdır, aslında gelmesi gereken yere gelebilecek olan hâkimlerin önlerinin kesilmesi ve başkalarının önünün açılmasıdır. Önümüzde bir kararname göreceğiz, atamalar gördük. Hâkimlerin yapmış olduğu işlemleri gördük. Tekrar ediyorum, liyakatli hâkimler kıymetlidir yargı içerisinde, ama politize olmuş bir yargı düzeni içerisinde, burada

hangi yasayı yaparsak yapalım, çok anlamlı olmayacak. Bizim de iyi niyetli bir çalışmamızdır bu. Bu yasayı getiren arkadaşlarımıza saygı duyuyorum. İyi niyetle, çözümçül, yol yürüme isteği ama zarın yedi-yedi atıldığı yerler var Türkiye’de. Biz düşüş atarsak yedi-yedi atılan yerler bu zarın önüne geçiyor.

Türkiye’nin o yüzden ana sorunu bir anayasal sorundur. Türkiye’nin anayasal bir sorunu vardır. O anayasal sorun, sokak ile yönetim arasındaki uçurumdur. Şu anda yaptığımız yasaları biz çoğu zaman lobilere göre yaptık. Bundan öncede beş altı tane yasa yaptık.

Alacakların tahsilinden tutun, turizmdeki bacaların hâlâ kirletiyor olup olmamasına kadar... Yaptığımız her yasayı lobilere teslim ettik.

Bu memleketin kahir çoğunluğunun çıkarlarını düşünerek yasa yapmamızın önünü geçen hangi irade ise o irade bunun sorumlusudur. Her yasanın üç gün sonra tekrar tekrar ele alınmasının da sorumlusudur.

Ben burada parlamentodaki arkadaşlara siz niye böyle yasa yaptınız niye öyle yaptınız demiyorum. Parlamenterler çalışırlar, yaparlar, getirirler tartışırız ama irademizin üzerinde bir gölge iradeyi kabul edemiyorum. Saatlerce burada konuşuyoruz, birbirimizi ikna ediyoruz, birbirimize evet diyoruz, olması gerekeni söylüyoruz ama bir türlü değişmiyor. Niye değişmiyor? Nedir o yedi yedi? Niye biz buradayız o zaman? Yasa koyuculuk nedir? Yasa koyucu benim burada, sizsiniz, arkadaşlardır, bu Komisyonudur.

Bu Komisyon hiçbir şeyi değiştiremiyorsa sorun vardır. Birbirimize “Evet.” diyoruz, dostluk yapıyoruz. Koca bir ülkeyi 83 milyonu ilgilendiren konularda... Tüketici konusu işte ya, basit, çok net... Tüketici Hakları Derneği Başkanı burada yok, bize yazıyor, size de yazıyor biliyorum, hepimize yazıyorlar.

Türkiye’nin ana sorunu anayasal bir sorundur. Biz iyi niyetle işimizi yapmaya devam edeceğiz ama Türkiye demokratik, parlamenter, doğru düzgün bir rejime kavuşmadığı sürece ne uygulayıcılar rahat olacak ne yasama rahat olacak ne yargı rahat olacak ne bir başkası rahat olmayacak.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz Sayın Aydoğan.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bitireceğim sevgili Başkanım izin verirseniz, maddelerin çoğunda konuşmadık.

Türkiye’nin ana sorunu sosyal adalet sorunudur, olmayan sosyal devlet sorunudur, ekonomik anlamda yaşadığımız felaketlerdir. Burada topu başka bir tarafa çevirmemizin âlemi yok. Yasa maddesini oraya çevirirsek düzelir; bu olmalı, yasalar doğru olmalı, güzel olmalı, uygulanabilir olmalı, toplumda karşılığı olmalı, hemfikiriz. Ama biz burada yasa yaparak sorunların tamamını çözemeyeceğimizi bilin.

Türkiye’nin sosyolojik ve ekonomik sorunları devam ettiği sürece ihtilaflar çıg gibi büyüyecek. İnsanların mahkemelerden medet umması kadar normal hiçbir şey yoktur. Özendirmeniz gereken yer burasıdır, Türkiye başka yerlere özenmemelidir. Sınıllanacak yer mahkemelerdir, sınıllanacak yer hukuktur, sınıllanacak yer adalettir. Biz, yoksullukla, işsizlikle, ekonomik infialle sosyo anlamda da olmayan bir devletle beraber bir dünya sorunu yarattıktan sonra yasa değiştirerek çözeceğimizi zannediyorsak aldanıyoruz.

Hukuk bir üstyapı kurumudur. Altyapı ekonomidir, sosyolojidir, insan ilişkileridir, hayatın kendisidir. Yaşayan başka bir hukuk da vardır orada.

O yüzden iyi niyetinize çok teşekkür ediyorum. Doluluğumuzu bağışlayın.

Biz Türkiye’ye sanal bir dünya yaratarak işlerin içerisinden çıkamayacağımızı düşünüyoruz. Ana sorunların süreklilik arz edecek bir demokrasi, liyakatli bir devlet teşkilatı, ekonomik ve sosyolojik

anlamda sorunların üstesinden gelebilecek bir sosyal devlet, yargı bağımsızlığı ve yeni bir anayasa olduğunu düşünüyorum.

Hepinize çok teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, teşekkür ederiz.

Sayın Zeybek, buyurun.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Katılımcı arkadaşların tamamını saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, dün ben geneli üzerinde konuşurken “Biraz uzadı, biraz da maddeler üzerinde konuşursunuz.” dediniz ama ben son maddeye bıraktım konuşma hakkımı. Maddelerde hiç konuşmadım çünkü o arada da Yargıtay üyemiz “Yani hiç siyaset konuşulmuyor ne güzel, işte, hukuk tartışılıyor.” falan demişti, o düzeni de bozmak istemedim. Şimdi o hakkımı maddenin birinde kullanıyorum, belki üç beş dakikanızı alacağım.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Genel Kurulda da kullanma imkânınız var zaten.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Genel Kurulda da zaten kullanacağım ama burada ben Komisyona da anlatmak istiyorum. Sözüm kesilmedi tabii, ben bıraktım ama tam Hâkimler ve Savcılar Kuruluna gelmişim yani eleştiriyordum. Yani bu Hâkimler ve Savcılar Kurulu artık milletin bir kurulu olmaktan çıkmıştır, yürütmenin kontrolü altına girmiştir yani yürütmenin istediği doğrultuda hareket ediyor demiştim, hatta bununla ilgili elimde belgeler de var dedim, daha doğrusu ileri süreceğim şeyler, onları da açıklayacağım.

Ben FETÖ döneminin Hâkimler ve Savcılar Kurulunu tartışmayacağım yani bir terör örgütünün hâkimi, savcısından ben adalet de beklemem, tarafsızlık da beklemem, hiçbir şey de beklemem, sadece ülkeye zarar beklerim, zaten onu da verdiler ve gittiler. Temizlemeye çalışıyoruz, dilerim tamamı temizlenir ama ben şu anda yasal olan yürütmenin yargı üzerindeki etkilerini tartışmak istiyorum. Bu Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2017 anayasa referandumundan sonra, biliyorsunuz 2018 beklenmeden hemen değiştirildi, atamaları yapıldı, ondan sonra –bakın, burada örnekleri var- Hâkimler ve Savcılar Kurulu hem kamuoyunda hem basında o kadar tartışılması gereken kararlar verdi ki. Yani milletin yarısı “Ya, böyle karar mı olur? Ne yapıyor bu Hâkimler ve Savcılar Kurulu?” dedi. Şimdi, hepimizin bildiği bir gerçek vardır: Hâkim, savcının gözü kulağı Hâkimler ve Savcılar Kurulundadır. Atamasını o yapar, terfisini o yapar, özlük işlerini o yapar, disiplin soruşturmalarını hep o yapar; hep oraya bakarlar, ora nasıl hareket ediyorsa ona göre kendilerini şekillendirirler, ona göre karar verirler. Yani Hâkimler ve Savcılar Kurulu eğer taraflı karar veriyorsa hiç kimse mahkemelerden tarafsız karar beklemesin, bu nedenle Hâkimler ve Savcılar Kurulunun bu yapısı çok önemli. Yani keşke bu yasaları Bakanlar Kurulu yürüttüyorsa biz yargıyı bu kadar tartışmazdık, bir kişi yürüttüğü için tartışıyoruz. Yani gerçi bütün her şeyi Cumhurbaşkanı yürütüyor ama yani bir elde topladık mı ondan sonra oradaki seçilen, atanan Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeleri ne isterse o insan, ne isterse o yürütme onu yapar. Çünkü oraya geliş nedeni odur, onun dışına çıkamaz. Bu nedenle eğer Türkiye’de birazcık bağımsız, birazcık tarafsız bir yargı istiyorsak şu Hâkimler ve Savcılar Kuruluna bir deyin ki: “Ya, siz nasıl bu kararları veriyorsunuz? Nasıl bu kadar taraf oluyorsunuz?” Yani inanın, birçok hâkim, savcı arkadaşım var, konuşuyorum, hepsi tedirgin. Şimdi, bakın, endişe duyarak, “Yarın sürüleceğim.” korkusuyla... Ya, Gezi davasında karar veren mahkeme heyetine inceleme başlatılıyor ya. Niye başlatılıyor? Cumhurbaşkanı eleştirdi diye. Şimdi, böyle bir Hâkimler ve Savcılar Kurulu mu olur? Sayın Başkan, bununla bu ülkeyi biz bir yere götüremeyiz. Bakın, dün de söyledim, bu kanunlar boşuna çıkarılıyor. Bu kanunları uygulayacak olanlar hakikaten milleti düşünür de hiçbir siyasi şeyi olmadan uygularlarsa öyle...

Bakın, 31 Aralık yerel seçimleri sırasında Antalya'daydık tabii. Orada bir hâkim –aynı zamanda il seçim kurulu üyeliği yapan bir hâkim- sosyal medya hesabından paylaşımlar yapmış. İnanın, size takdim edeceğim Sayın Başkan, “Cumhur İttifakı’nın adaylarına oy verilmelidir, Millet İttifakı beka sorunudur.” demiş, gerekçelerini anlatmış. Bunu bana getirdiler.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Hâkim mi yapmış bunu?

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Tabii ki yani takdim edeceğim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Görevde şu an?

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Hâkim şu anda da görevli.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Soruşturma açılır.

MAHMUT ATİLLA KAYA (İzmir) – Bir iki sene önce.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Bir yıl önce canım.

Ben de gittim il seçim kurulu başkanına, dedim ki: Başkan, şu paylaşımlar ortada, bu, nasıl -ki itirazlar da var seçim sonuçlarına- seçim kurulunda görev alır? Yani taraf, oy istemiş bir partiye, o hak verdi tabii. Ben onunla sohbet ederken hatta hâkim kendi geldi, inanın abartmıyorum, başka arkadaşlar da vardı. “Ben siyasetimi de yaparım, hâkimliği de yaparım.” dedi.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Olur mu öyle şey ya?

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Oluyor da. Ben bunu Ankara’ya dönüştü Hakimler Savcılar Kuruluna bunları da ekledim, dedim ki: Ya, o hakimler siyaset yapıyor. Yazıktır ya, hâkim siyaset yapmasın.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Yargıtay üyesi olmadı mı?

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Yani bekliyorum işte, herhâlde olacak yakında.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Ben de aksi örnekleri bildirmiştim HSK’ye, makamınıza göndereceğim.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Gönderdim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O da yanlış, o da yanlış.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Ocakta cevap geldi. Sayın Başkan, bu yıl yani 2020 yılında Ocakta cevap geldi, şöyle diyor: “Şikâyetinizin işleme konulmadığını bildiririz.” Gerçi ben şikâyet falan da etmedim, bilgi verdim sadece dedim ki, “Böyle yani.” Hatta sonra “İtirazı mümkün, on gün içinde itiraz edin.” falan dediler. Ne itiraz edeceğim ya, ben şikâyetçi değilim ki hâkimden. Şimdi bu hâkim geçen gün yine bir paylaşım yaptı, daha doğrusu iktidar lehine bir konuşmayı paylaşıyor. Bakın, bu sefer de bizim milletvekilimiz Gürsel Tekin –basına da yansıdı bu- Hakimler Savcılar Kuruluna bildiriyor. Ha bununla ilgili bir şeyler yaparlar mı? Bakacağız, takip edeceğiz. Şimdi, bunu şundan söylüyorum bakın, bunu yapan Hakimler Savcılar Kurulu, örneğin bir hâkimin bu işte Atatürk düşmanı ve cumhuriyet düşmanı Mısıroğlu hakkında, daha doğrusu cenazesine katılan birtakım milletvekilleri, bakanlara “Ya, bu yanlış.” demiş, derhâl sürüldü, soruşturma açılabilir. Daha yakında oldu.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Urfa’ya gönderdiler.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Yargıçlar Sendikası Başkanı, bu Grup Yorum üyesi açık grevinde vefat edince “Bir kişiye kurtaramadık.” diye bir mesaj almış. Soruşturma derhâl başlatıldı, açığa alındı.

Şimdi bunu yapan Hakimler Savcılar Kurulu, siyaset yapmayı doğal sayıyor ama nasıl siyaset yapmayı biliyor musunuz? Yürütme lehine siyaset yapmak hâkimler, savcılar için serbesttir ama yürütme aleyhine... Ben de etmesin istiyorum yani hâkim, savcı yürütmenin işine ne karışacak.

Etmesin, yapılısın ama siyaset yapanlara da izin verilmesin. Bakın, bunu ben örnek olarak verdim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Toparlayalım Sayın Zeybek.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Sayın Başkan, çok sayıda bakın çok sayıda hâkim savcı, açıktan siyaset yapıyor; seçim zamanlarında geliyor memleketinde seçim çalışması yapan hâkim, savcılar var. (AK PARTİ sıralarından “Allah, Allah” sesleri)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Danıştay üyesi, Kemal Kılıçdaroğlu’na laf yetiştirdi sosyal medyadan, niye “Allah, Allah” diyorsunuz ya.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Toparlayalım.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Şimdi bunu değiştiremediğimiz sürece bu yasaları niye konuşuyoruz ki biz.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Tersini de gördüm, en son İzmir’de...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya tersi de doğru değil kardeşim, niye eleştirmiyorsunuz ya? Sayın Cumhurbaşkanına laf söyleyebilir mi Danıştay üyesi.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Zeybek, toparlayalım.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Sayın Başkan bakın, dün de ısrarla söyledim: Tabii ki bunlar yani ihtiyaçtır, çıkarılır, yapılır ama bunlarla kendimizi avutursak, bunları böyle geçirirsek inanın bu memlekette adalet dağıtamayız.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sizin eseriniz.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – YSK’de neler yapıldığını daha önce de gördük ya, ben baro başkanırken neler yapıldığını biliyorum. Ne rüşvetlerin döndüğünü biliyorum ya!

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Şimdi de dönüyor.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – YSK, İstanbul seçimini iptal etti ya, gerekçesi hâlâ belli değil. Ben orada ter dökmüş bir adamım. Gerekçesi belli olmayan hukuk lekesidir YSK’nin İstanbul seçimin iptali, hukuk lekesidir!

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Lekelerle dolu geçmişiniz ya, lütfen ya!

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Türkiye Cumhuriyeti’ni...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Antmen, lütfen... Arkadaşınızın sözünü kesmeyin. Sayın Zeybek...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hukuk rezaletini savunmayın, savunmayın. 2 katı fark yediniz ondan sonra. Vatandaş görüyor, görüyor.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Vatandaş görüyor, evet ben de biliyorum vatandaş görüyor.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Gördü işte, İstanbul’da gördü.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Elli yıldır görüyor vatandaş.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Zeybek, toparlar mısınız, son cümlenizi alalım.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Şimdi, değiştirmeyin de bakın...

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Değiştirmeyin değil ya...

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Bunu 1911 yılında da bağırıyordunuz, “Yargı bağımsız.” diye bağırıyordunuz, yapmayın.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Yargıya darbe yapmayı savunamazsınız.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Allah, Allah.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Zeybek, tamamlar mısınız sözünüzü.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Ama sözüm kesiliyor.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Ama artık bağlayın.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Bakın, dün de yargıda...

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Sabır, sabır, sabır ya!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) - Arkadaşım, YSK'nin İstanbul seçimin iptalinin gerekçesini hukukçu olarak anlatabilir misiniz?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Aydoğan, konumuz bu değil.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Ne alakası var ya!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Benim hakkım yenildi, hakkım! Hakkım yenildi kardeşim!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Zeybek, tamamlayın, son cümlelerinizi alalım.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Hâkimler ve Savcılar Kurulu yürütmenin bir organı gibi çalışıyor; kınıyorum, bütün üyelerini kınıyorum! Bakın, ben 1990 yılında başladım mesleğime, sınava girerken de kimseyi görmedim, mülakata girerken de görmedim...

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Hadi oradan be! Hadi oradan be!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, bağırmaya gerek var mı?

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Evet, görmedim kimseyi.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Başörtülü olduğu için alınmayan arkadaşlar vardı.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Yüzde 70'ti, 1990 yılında yüzde 70'ti.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Ankara Hukukta şöyle beraber kazanan kardeşimizi... Sırf imam-hatip lisesinde okuduğu için alınmayanları da biliyoruz ya, lütfen! Yaşadık biz bunları kardeşim. Gülme, işine gelmeyince gülüyorsun. Böyle adalet olmaz; hakkı böyle savunamazsınız demokrasiyi böyle savunamazsınız.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Hiçbir Cumhuriyet Halk Partisi üyesi hâkim, savcı yapılmadı; “Yapıldı.” de, milletvekilliğini bırakırım.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Otur yerine!

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Sen otur!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, teşekkür ediyoruz.

63'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 63'üncü madde kabul edilmiştir.

Redaksiyon yetkisinin verilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Abdullah Güler, Sayın Belgin Uygun, Sayın Sabri Öztürk'ün özel sözcüler olarak seçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Muhalefet şerhi için pazartesi saat 11'e kadar vakit veriyoruz.

Kanun teklifinin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

Hepinize çok çok teşekkür ediyoruz, sağ olun, var olun.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 13.08

